

PM Rotel I (Dnr 2017/002023)

Verksamhetsberättelse med bokslut 2017 för kommunstyrelsen

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Verksamhetsberättelse med bokslut 2017 för kommunstyrelsen godkänns och överlämnas till stadens revisorer.
2. I samband med behandlingen av stadens verksamhetsberättelse och bokslut för 2017 får 63,2 miljoner kronor för rotlars och partikansliers verksamhet överföras till år 2018.
3. I samband med behandlingen av stadens verksamhetsberättelse och bokslut 2017 får följande projektmedel överföras till 2018: 1,6 miljoner kronor för Elektroniska blanketter.

Föredragande borgarrådet Karin Wangård anför följande.

Ärendet

I verksamhetsberättelsen sammanfattas det arbete som utförts för att uppnå stadens långsiktiga mål. Den samlade bedömningen görs utifrån både det verksamhetsmässiga och ekonomiska utfallet av kommunstyrelsens verksamhet.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen den 16 januari 2018.

Mina synpunkter

Verksamhetsberättelsen med bokslut för 2017 visar att kommunstyrelsen för en ändamålsenlig och effektiv verksamhet.

Staden ska arbeta aktivt för att bli en stad för alla. Därför är det glädjande att stadsledningskontoret kan visa att flertalet av verksamhetens mål bedöms som uppfyllda samt att flertalet av de aktiviteter som planerats också genomförts. Detta kombinerat med en god ekonomisk förvaltning.

Sammanfattningsvis innebär det att kommunstyrelsen genom sin verksamhet bidragit till ett Stockholm som håller samman, ett klimatsmart Stockholm samt ett ekonomiskt och demokratiskt hållbart Stockholm.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Verksamhetsberättelse med bokslut 2017 för kommunstyrelsen godkänns och överlämnas till stadens revisorer.
2. I samband med behandlingen av stadens verksamhetsberättelse och bokslut för 2017 får 63,2 miljoner kronor för rotlars och partikansliers verksamhet överföras till år 2018.
3. I samband med behandlingen av stadens verksamhetsberättelse och bokslut 2017 får följande projektmedel överföras till 2018: 1,6 miljoner kronor för Elektroniska blanketter.

Stockholm den 1 februari 2018

KARIN WANNGÅRD

Bilagor

1. Stadsledningskontorets budgetuppföljning
2. Rapportbilaga kommunstyrelsen
3. Bokslutsrapport
4. Uppföljningsrapport för internkontrollplanen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Föreliggande ärende förhåller sig till de ekonomiska ramar och de mål som anges i kommunfullmäktiges budget samt verksamhetsplanen för kommunstyrelsen. Eftersom vi har reserverat oss mot budgeten i kommunfullmäktige liksom mot kommunstyrelsens verksamhetsplan har vi skiljaktig mening avseende de mål som följs upp i bokslutet.

Alliansens vision är att stockholmarna ska ha frihet och möjlighet att förverkliga sina drömmar om ett gott liv. Politiken ska riva hinder och skapa förutsättningar istället för att diktera hur stockholmarna ska leva sina liv. Vi strävar efter att förenkla för invånare och företag i relationerna med staden. Vi vill stärka människors egenmakt genom att utveckla och förbättra valfriheten. Stockholm ska vara såväl socialt som ekonomiskt och ekologiskt hållbart.

Kommunstyrelsens roll ska ligga i strategisk styrning, ledning och uppföljning av stadsövergripande processer mot kommunfullmäktiges övergripande mål. Kommunstyrelsen borde fokusera på hur Stockholm kan utvecklas som internationellt konkurrenskraftig storstad, med ett växande näringsliv, kvalitativ offentligfinansierad välfärd, högt och kvalitativt bostadsbyggande, hållbara livsmiljöer och trygghet runt om i staden. Det är där vi ser kommunstyrelsens strategiska uppdrag, snarare än i alla de sidoprioriteringar som den socialdemokratiska majoriteten ålägger kommunstyrelsen och som gör att fokus på väsentligheterna tappas.

Medborgarna i Stockholms stad upplever sig inte längre lika trygga som förr. Årets utfall för kommunfullmäktiges indikatorer ”Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor”, ”Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden” och ”Stockholmarnas nöjdhet med rent och städat”, nådde inte upp till kommunfullmäktiges mål. Resultatet från stadens trygghetsmätning visar på en ökad oro för att utsättas för brott i staden. 12 av 14 stadsdelsområden misslyckades med att nå sina egna trygghetsmål under 2017. Drygt var

femte invånare är orolig för att utsättas för brott, en ökning jämfört med stadens senaste trygghetsundersökning. Skillnaderna är stora mellan stadens områden och den upplevda tryggheten skiljer sig även tydligt åt mellan män och kvinnor.

Stadens hantering av terrorattentatet på Drottninggatan den 7 april har utvärderats och resultatet av utvärderingen visar att det finns lärdomar och erfarenheter som måste tas tillvara för att utveckla krisledningen i staden. Vi finner ett flertal punkter som kommit fram i utvärdering djupt otillfredsställande. Det står klart att exempelvis planer för avlösning för stadens personal, fungerande checklistor och uppdaterade listor med kontaktuppgifter för krisledningen, oklarheter kring krisnämndens funktion och roll, underbemanningen vad gäller kommunikatörer samt bristande samarbete mellan stad och region inte varit tillfyllest. Vi skulle även önskat att fler externa aktörer, som MSB, hade getts möjligheten att i utvärderingen ge sin bild av Stockholms krislednings hantering.

Vi vill att bristerna i stadens krislednings hantering skyndsamt rättas till, utvecklas och kommer på plats. Det rör sig såväl om det stora övergripande funktionerna som om sådant på detaljnivå, som exempelvis att det måste finnas en plan för var krisledningen ska samlas om det inte skulle vara möjligt att göra det i Stadshuset.

Vi vill även påpeka att det tog alldeles för lång tid för staden att efter terrorattentatet den 7 april få farthinder på plats i city. Det fanns konkreta skäl till fördröjningen, då det tar tid att få stenlejonen tillverkade, men det är inte acceptabelt att provisoriska hinder inte placerades ut förrän flera månader efter attentatet. Likaså är det oacceptabelt att det fortfarande inte finns tillräckligt många och effektiva hinder utplacerade, både på Drottninggatan och andra platser i staden där många oskyddade människor vistas.

Vidare vill vi understryka vikten av att stadens arbete mot våldsbejakande extremism prioriteras, fokuseras och tas på allvar av den styrande majoriteten. Stadens arbete mot extremism måste utvecklas för att effektivt kunna motarbeta incitamenten för radikalisering och för att minimera riskerna för att Stockholm drabbas av nya attentat.

Alla stockholmare som oroas över larmrapporter om skjutningar och våldsamma gängkriminalitet blir säkerligen konfunderade över att Stockholm, enligt stadens bedömning, helt nådde målet ”En stad där ingen behöver vara rädd för våld”. I själva verket nådde det dödliga våldet nya rekordsiffror i Stockholms län under 2017. Under hela perioden 2017 skedde 129 bekräftade skjutningar som resulterade i nitton dödade och 43 skadade. Polisen i region Stockholm har just nu 660 pågående förundersökningar som rör grova våldsbrott, som till exempel mord och mordförsök, våldtäkter, människorov och utpressning. Dessutom pågår ett stort antal utredningar rörande annan brottslighet, exempelvis rån där skjutvapen använts.

Trygghet och säkerhet är ett av våra viktigaste välfärdsuppdrag. Vi kommer aldrig att acceptera att människor i olika delar av Stockholms stad får sin frihet begränsad och livskvalitet försämrad på grund av otrygghet och kriminalitet. Det är dags att Stockholms stad slutar vara passiv i säkerhets och trygghetsfrågorna.

Vi ser allvarligt på att den socialdemokratiskt ledda majoriteten på samtliga områden håller fast vid den politik som utgör ett hot mot mångfalden och valfriheten i välfärden och som har resulterat i en rad kommunaliseringar av välfungerande fristående verksamheter i tre års tid. Inom förskola och äldreomsorg hotas den fria etableringsrätten, vilket endast kan leda till en urholkning av mångfalden och allvarligt försvårar småföretagande i kvinnodominerade branscher. Detta hot förvärras mångfalt av förslagen i välfärdsutredningen som den rödgröna regeringen nu har beslutat sig för att gå vidare med.

Vi är även mycket oroade över att den socialdemokratiskt ledda majoriteten inte förstår stadens utvecklingsbehov. Kommunstyrelsen har huvudansvaret att samordna arbetet med bostadsbyggande med utbyggnad av trafikinfrastruktur.

Den socialdemokratiskt ledda majoritetens tilltro till politiska beslut är lika stor som respekten för enskilda människors val är liten. Mot bakgrund av de kommunaliseringar som redan har genomförts eller aviserats runt om i staden går det inte att finna något annat motiv än ideologiska för de översyner och inskränkningar av välfungerande fristående verksamheter

som majoriteten står för. Det är en politik som är verklighetsfrämmande, i otakt med stockholmarnas önskemål och som undergräver drivkrafter för förnyelse i välfärden.

Vi är likaså kritiska till den spretande målstyrning och växande byråkratiska börda som präglar Socialdemokraternas styrning av staden. Som allra tydligast blir detta avseende målen för bostadsbyggandet. Över 25 000 unga vuxna i Stockholm bor hemma hos sina föräldrar och den största andelen inflyttade från andra län är ungdomar under 30 år, många av vilka kommer hit för att studera. I detta hänseende är det anmärkningsvärt att den socialdemokratiskt ledda majoriteten, trots att Alliansen lämnade över drygt 8 000 studentbostäder i olika planeringsskeden, även 2017 kraftigt missar målet för antal färdigställda studentbostäder då enbart 847 av årsmålet på 2 460 färdigställdes.

Att ge Stockholms företagare bästa möjliga förutsättningar är avgörande för att Stockholm ska kunna växa och fortsätta vara starkt framöver. Det är anmärkningsvärt att målet för Stockholm som en företagsvänlig stad bedöms uppnås när inget pekar på att detta är hur stadens företagare upplever situationen. Svenskt näringslivs ranking av företagsklimatet visar att det i Stockholm aldrig har varit sämre. År 2014 låg Stockholm på plats 22 och nu har staden rasat med över 100 placeringar till plats 123. Några av de avgörande faktorerna för detta är stadens bemötande eller kontakt med näringslivet, men i rankingen ser vi även att politikernas attityder till företagande, service till företag, skatter och otrygghet är faktorer som drar ner Stockholms ranking. Detta är saker som borde vara enkla att förändra om staden har politiker som förstår företagets värde och arbetar för att möjliggöra bästa möjliga utveckling för våra företag. Stockholm har exceptionellt goda förutsättningar för att toppa listan över tillväxtvänliga städer. För att det ska bli realiserat krävs dock en politik som sätter företagandet främst.

Det är förvånande att Socialdemokraterna fortsätter att ha hög svansföring gällande skolan och förskolan, trots att vi ser hur mer än hälften av Stockholms kommunala skolor gick med underskott under 2017 och det finns betydande skillnader i skolresultat beroende på vilken stadsdel eller skola eleverna kommer ifrån. Kommunstyrelsen ska utveckla, följa upp och samordna stadens arbete med förskola och skola samt säkerställa att resurser fördelas utifrån bland annat socioekonomiska förutsättningar, men trots det ser vi inga långsiktiga förbättringar i resultat.

Stockholm stad har en bra äldreomsorg, men Stockholm kan bättre. Föreliggande verksamhetsberättelse för år 2017 visar att så gott som alla pluppar är gröna och alla mål är uppfyllda, att det är ordning och reda på internstrukturer, alla styrdokument finns på plats. Det låter och ser bra ut. Men berättelsen stämmer inte överens med vissa signaler som når oss från stadens invånare, nämligen att den rödgrönrosa majoriteten inte förmår erbjuda en trygg plats i stadens äldreomsorg till de äldre som så behöver. Gröna pluppar tröstar inte dessa äldre.

Det är mycket beklagligt att majoriteten fortsatt tycks tro att det är driftsformen i sig som avgör hur väl fungerande och högkvalitativ en verksamhet är. Regeringen med Shekarabi (S) i spetsen har med stöd av Sjöstedt (V) argumenterat för och nu lagt förslag om ett vinsttak på sju procent för företag inom skola och äldreomsorg. Detta beskrivs som en begränsning av "vinst", vilket det inte är. Det handlar om avkastning på operativt kapital, som är något helt annat. Med Reepalus förslag motsvarar det 0-2 procent vinst - mycket lägre än stadens egna bolag. Den socialistiska kompassen stämmer illa med verklighetens karta som visar att fyra av tio platser inom äldreomsorgen levereras av fristående aktörer. Det är en symbolpolitik som är verklighetsfrämmande, i otakt med stockholmarnas önskemål och som undergräver drivkrafter för förnyelse i välfärden. Fokus ska självklart ligga på rätt sak, nämligen hur vi förmår fler att söka sig till de viktiga vårdyrkena, hur vi får resurserna att räcka framöver då efterfrågan av äldreomsorg kommer att öka stort och hur vi klarar den nödvändiga utbyggnaden av antalet äldreboenden. Dessutom: att rulla tillbaka utvecklingen inom detta område kommer att ge sämre förutsättningar för jämställdhet och kvinnors företagande. Detta rimmar illa med majoritetens feministiska politiska mål. Socialdemokraternas tillkortakommanden i att styra staden blir som mest uppenbara vad avser stadens långsiktiga

ekonomiska utveckling. Den socialdemokratiskt majoriteten bedriver en kortsiktig ekonomisk politik som på sikt urholkar kommunkoncernens soliditet, försvagar dess finansiella ställning och medför en ohållbar ökning av kapitalkostnaderna. Det är ett ofrånkomligt resultat av Socialdemokraternas medvetna politik att kraftigt höja investeringstakten och samtidigt minska intäkterna från realisationsvinster. Resultatet kommer att bli en kommunkoncern med påtagligt försvagad soliditet, ökad skuldbörda och allt större kapitalkostnader som inkräktar på driftbudgeten för verksamheterna.

Sammanfattningsvis befarar vi att den socialdemokratiskt ledda majoritetens politik riskerar att öka de finansiella riskerna samtidigt som möjligheten att agera expansivt, i likhet med Stimulans för Stockholm under den internationella finanskrisen, kraftigt beskärs. Det är en politik som vi finner felaktig, kortsiktig och oroande och som väsentligt skiljer sig från Alliansens målmedvetna strävan att förena en hög investeringstakt för det växande Stockholm med starkt ekonomiskt ansvarstagande.

Kommunstyrelsen har en samordnande roll i stadens insatser för nyanländas etablering. Ett viktigt resultat av detta har varit principer och övergripande innehåll i det sociala stöd som staden ska tillhandahålla målgruppen för en framgångsrik etablering. Stadsrevisionens granskning visar dock att staden inte har någon samlad strategi för mottagandet av nyanlända eller samlade riktlinjer för arbetet. Det är allvarlig kritik som framkommer. En uppföljning och utvärdering måste verkställas och majoriteten behöver därtill stärka arbetslinjen med jobb- och integrationsreformer för att dessa människor ska kunna få en lyckad integrationsprocess. Det behövs en samlad bild av mottagandet, målgruppens behov och av insatsernas effekter, något den S-ledda majoriteten verkar ha förbisett.

Andelen av befolkningen, 25-64 år, med eftergymnasial utbildning når inte upp till årsmålet om 76,9 procent, utan landar på 58 procent. I takt med att samhället förändras och går mer mot kvalificerad tjänsteproduktion, och de enklare jobben blir färre, kommer det att bli svårt för personer utan eftergymnasial utbildning att få ett jobb. Majoritetens handfallenhet vad gäller att skapa förutsättningar för människor som står långt ifrån arbetsmarknaden är anmärkningsvärd. Det gäller inte bara människor med kort utbildning, utan vi ser också en växande klyfta mellan inrikes- och utrikesfödda. Med en förändrad demografi, där allt färre ska försörja allt fler, måste politiken sänka trösklarna till arbete, inte minst för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

I verksamhetsberättelsen framkommer det att ”Programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck” som ska gälla 2017-2020 utgör en tydlig strategi för arbetet med att förebygga våld. Det är positivt att programmet har tagits fram, men dokumentet måste också realiseras. Många unga i förorten lever under hedersförtryck. Tjejer får inte delta i vissa aktiviteter och en hård social kontroll över tjejers fritid utövas. En enkätundersökning från organisationen Varken hora eller kuivad visar att 82 procent av de tillfrågade tjejerna upplevde sig ”mycket hårt kontrollerade”. För andelen killar är siffran 63,2 procent. Ser vi till mörkerantalet är den siffran troligen ännu högre.

När Alliansen styrde genomfördes en kartläggning av omfattningen av våld i nära relationer. Den var den första i sitt slag och visade att 26 procent av kvinnorna i Rinkeby-Kista har förbjudits av nuvarande eller tidigare partner att ha kontakt med en viss person, blivit hindrade att lämna hemmet eller på annat sätt fått sin frihet beskuren. Det utgör bevis för att vi trots framgångar på jämställdhetsområdet har mycket kvar att göra. Varje kvinna, oavsett bostadsadress eller ursprung, måste kunna kräva sin rätt och känna sig trygg i Sverige.

Vi finner det anmärkningsvärt, utifrån majoritetens högrävande retorik i frågan och med tanke på programmet för ett jämställt Stockholm, att majoriteten inte når upp till indikatorn ”Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys”. Av årsredovisningen framgår det att man bara når upp till 35,71 procent av målet på 100 procent. Det innebär att staden missar detta mål i flertalet, om inte alla, av sina nämnder och bolag. Som exempel kan nämnas att stadsbyggnadsnämnden bara når upp till 20 procent.

Avslutningsvis finner vi det oacceptabelt att majoriteten, trots tre hela år in i mandatperioden, brister i kontrollen av rutiner och arbetssätt vad gäller resor i tjänsten och

representation, mutor och jäv. Under 2017 har stickprovskontroller visat avvikelser på granskade fakturor för båda dessa delar, något som vi ser ytterst allvarligt på.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Johanna Sjö (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I verksamhetsberättelsen sammanfattas det arbete som utförts för att uppnå stadens långsiktiga mål. Den samlade bedömningen görs utifrån både det verksamhetsmässiga och ekonomiska utfallet av kommunstyrelsens verksamhet.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 januari 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattande analys

Stadsledningskontoret arbetar för att stadens verksamheter ska nå den långsiktiga visionen om en stad för alla och bidra till en hållbar tillväxt i Stockholm. Kontorets roll är att skapa förutsättningar för en effektiv styrning och uppföljning inom Stockholms stad och säkerställa att de förtroendevalda får väl underbyggda beslutsunderlag. Vidare driver kontoret utvecklingsarbete för de viktigaste prioriteringarna och under året har fokus legat på att stärka samverkan mellan förvaltningar och bolag. Stadsledningskontoret har i uppdrag att tillhandahålla service och expertkompetens inom stadens organisation.

Ett Stockholm som håller samman

Kommunstyrelsen leder och samordnar arbetet med lokala utvecklingsprogram samt demokrati- och trygghetsinsatser med särskilt fokus på ytterstaden. Under året har ytterligare fördjupningar genomförts av den sociala hållbarhetskommisionen och ett stort antal åtgärder för en jämlik stad har genomförts.

Prioriterade utvecklingsområden inom stadens välfärdsverksamheter såsom förskola och skola, arbetsmarknadsåtgärder och socialtjänst har bland annat varit ett och att stärka lärande mellan förvaltningarna, resultatdialoger och beställare med fokus på att säkerställa kvalitet i leveranserna.

Staden arbetar med många olika boendelösningar för nyanlända, bland annat genom att tillfälligt omvandla fastigheter som inte längre används till sitt ursprungliga ändamål. Drygt 2 800 personer har anvisats till kommunen under året. De första byggloven för modulbostäder för ändamålet har vunnit laga kraft.

Utvärderingen efter attentatet på Drottninggatan den 7 april visar att stadens hantering över lag fungerade väl. Det har inletts ett visst förbättringsarbete, bland annat genom en utbildning i en ny krisledningshandbok.

Resultat från stadens trygghetsmätning presenterades under hösten och den visar på en ökad oro för att utsättas för brott i staden.

En satsning med fokus på trygghet har pågått i Järva för en ökad trygghet i ytterstaden. Kunskap om hur våldbejakande extremism motverkas behöver öka och erfarenhetsutbyte, nätverk och utveckling av arbetssätt har pågått under året.

De ambitiösa målen för bostadsbyggandet har uppnåtts under året, med över 7 400 påbörjade bostäder. Ett kraftigt bostadsbyggande med begränsade markytor och resurser ställer stora krav på samordning och effektiva processer. Kommunstyrelsens samordnande ansvar för stadsutvecklingsfrågor har prioriterat utveckling av arbetet inom samordnade skolplaneringen, SAMS, med fokus på ökad samverkan mellan berörda nämnder tillsammans med uppfyllandet av bostadsmålet.

I en utredning om att arrangera Vinter-OS och Paralympics i Stockholm 2026 konstaterades att det är fullt möjligt att genomföra spelen i Stockholm. Det politiska stödet var för svagt för att driva projektet vidare så arbetet avbröts och kansliet som arbetat med frågan avvecklades i juni.

Ett klimatsmart Stockholm

Arbetet med en hållbar utveckling av mark- och vattenvändning utgår från stadens miljöprogram, framkomlighetsstrategi, cykelplan med mera. En utbyggd kollektivtrafik är en viktig parameter av markanvändning i en hållbart växande stad. Uppgårelsen inom Sverigeförhandlingens storstadspaket för Stockholmsregionen har antagits under året och avtalen är undertecknade och godkända.

Kommunstyrelsen har under året drivit genomförande och uppföljning av Stockholms stads miljöprogram 2016–2019 samt Strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040. Fokus har bland annat varit att säkerställa största möjliga klimatnytta av stadens klimatinvesteringsmedel.

Arbete har också skett med det långsiktiga målet att helt ha avvecklat de fossila drivmedlen 2040.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Kommunstyrelsen arbetar kontinuerligt med effektiviseringar och förbättringar för att uppnå en god ekonomisk hushållning som säkrar en långsiktig balans i ekonomin. Under året har bland annat stadens koncerngemensamma ekonomisystem, inklusive koncernrapporteringsystem införts på samtliga förvaltningar och bolag. Det nya ekonomisystemet innebär ett minskat manuellt arbete och ökad säkerhet och effektivitet. Projektet Skolplattform Stockholm har levererat alla grundläggande administrativa bassystem vilket innebär att förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning använder barn- och elevregister, schema, frånvaro- och närvaro samt elevdokumentation.

Kommunstyrelsen driver på och samordnar arbetet med att utveckla investeringsplaneringen utifrån kommunfullmäktiges mål och i enlighet med investeringsstrategin. Bland annat har kommunkoncernens gemensamma metodik för Samordning och Prioritering av Investeringsprojekt i Stockholms stad, SPIS, utvecklats i samspel med berörda förvaltningar och bolag.

Kommunstyrelsen har arbetat med att stärka Stockholmsregionens internationella position och förutsättningar för en fortsatt hållbar tillväxt. Arbete med OS-ansökan och lokalisering av den europeiska läkemedelsmyndigheten EMA har varit särskilt prioriterat under 2017.

Förberedelser för införandet av eDok har pågått under året. Kommunstyrelsen kommer att börja arbeta i eDok i slutet av januari 2018.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Staden har tagit flera steg för att stärka jämställdhet samt motverka diskriminering och rasism. Tre stadsövergripande program inom området mänskliga rättigheter har antagits vilket ger vägledning för stadens verksamheter i deras fortsatta arbete. Kommunstyrelsen samordnar stadens åtagande som utvecklingskommun för romsk inkludering och har tillsammans med flera nämnder bland annat arbetat med en strategi för romsk inkludering.

Utvecklingsarbetet av Stockholm webb pågår. Den tekniska plattformen är på plats och arbetet med välstrukturerat innehåll ska ta vid. Ett 50-tal kommunikatörer har utbildats i normkritik och inkluderande kommunikation.

Kommunstyrelsen har lanserat en process för arbetet med lika rättigheter och möjligheter och förvaltningarnas HR-funktioner har informerats om den nya diskrimineringslagstiftningen. Metoder och stöd i arbetet med kompetensförsörjning har tagits fram och finns tillgängligt på intranätet. Stadens medarbetarenkät är genomförd med gott resultat och hög svarsfrekvens.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

Uppfylls helt

Analys

En väl fungerande förskola och skola med hög kvalitet är en förutsättning för att alla barn i staden får goda och jämlika uppväxtvillkor. Stadens verksamhet för barn och ungdomar omfattar utbildningsverksamhet såväl som fritidsverksamhet med mera.

Kommunstyrelsen arbetar med en kontinuerlig och analytisk uppföljning och styrning av dessa verksamheter och bidrar genom detta arbete till att de håller en hög kvalitet.

Nämndmål:

Stadens verksamhet för barn och ungdomar håller en hög kvalitet

Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen ansvarar för att utveckla, följa upp och samordna stadens arbete med förskola och skola samt att säkerställa att resurser fördelas utifrån olika förutsättningar, bland annat socioekonomiska. I samarbete med utbildningsnämnden har kommunstyrelsen fokuserat på utvecklingen av mått och mätmetoder som följer upp skolornas inre kvalitets- och utvecklingsarbete. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för att utvärdera skolornas förmåga att genomföra ett gott systematiskt kvalitetsarbete och deras förmåga att framgångsrikt genomföra utvecklingsarbete som leder till förbättrat lärande och därmed förbättrade resultat för eleverna. Samarbete med externa aktörer sker i ökad omfattning för att hitta goda exempel.

Stockholms stad medverkar, i samarbete med Länsstyrelsen och Utbildningsdepartementet, i en ansökan för att starta en ackrediterad Europaskola från och med den 1 januari 2019. En Europaskola typ 2 ger företräde till barn på EU-myndigheter och andra organ som pekas ut av EU-lagstiftningen.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen ta fram mått och mätmetoder som följer upp skolornas inre kvalitets- och utvecklingsarbete	2017-01-01	2017-12-31	
 	Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden, samt de stadsdelsnämnder som lyfts fram i riktlinjerna för det lokala utvecklingsarbetet, utveckla samverkansformer med föräldrar och civilsamhälle runt grund- och	2017-01-01	2017-12-31	

gymnasieskolor med högt socioekonomiskt index

Nämndmål:

Stadens verksamheter har en samordnad skolplanering under kommunstyrelsens ledning

Uppfylls helt

Analys

Antalet barn och elever ökar och takten i utbyggnaden av nya skolor ska öka. Fler skollokaler behövs både för att säkerställa att elever ska få plats på den skola som efterfrågas och för att upprätthålla lokaler som ger utrymme för en bra pedagogisk verksamhet med möjligheter att minska klassernas storlek.

Arbetet med en samordnad skolplanering i Stockholm, SAMS, har fortsatt för att säkerställa att berörda aktörer i staden har en gemensam bild av hur skolförsörjningen ska säkras i takt med att befolkningen växer. Arbetet sker i samverkan mellan utbildningsnämnden, exploateringsnämnden, idrottsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt Skolfastigheter i Stockholm AB. Samplaneringen med idrottsfunktioner har utvecklats.

En motsvarande gemensam planering för gymnasiet har initierats där fler parametrar måste tas hänsyn till. Bland annat är Stockholms stad del av en större gymnasierregion vilket påverkar planeringen inom stadens gränser.

Planeringsinriktningen för grundskolan har lagts fast och externa aktörer och fastighetsägare involveras i ökad omfattning för att säkerställa tillräcklig kapacitet av skollokaler.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	För att klara skolförsörjningen i ett växande Stockholm fortsätter den samordnade grundskoleplaneringen i Stockholm, SAMS. Arbetet med SAMS sker i samverkan mellan utbildningsnämnden, exploateringsnämnden, idrottsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)	2017-01-01	2017-12-31	
	Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden utreda organiseringen samt finansieringen av en centraliserad och gemensam kö från och med 2018 för fristående och kommunala förskolor	2017-01-01	2017-12-31	
	Kommunstyrelsen ska utarbeta stadsövergripande riktlinjer för förskoleplaneringen, med prioritering på nybyggnadsområden. Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska bistå kommunstyrelsen i detta arbete.	2017-01-01	2017-12-31	Avvikelse
Analys				

Arbetet med att vidareutveckla förskoleplaneringen fortgår med inriktningen att stadsdelsnämnderna har huvudansvar för processen. Gemensamma arbets- och förhållningsätt avseende funktionalitet, kvalitet, hyresvillkor med mera utarbetas. Arbetet är ännu ej helt klart. Från januari 2018 ska en stadsövergripande hyresförhandlingsfunktion införas.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen har en samordnande roll i stadens insatser för nyanländas etablering. Ett viktigt resultat av detta har varit principer och övergripande innehåll i det sociala stöd som staden ska tillhandahålla målgruppen för en framgångsrik etablering. En ändamålsenlig ansvars- och rollfördelning för stadens mottagande har utretts.

Det förebyggande arbetet är grundläggande för att minimera sociala insatser senare i livet och öka förutsättningarna för stockholmarna att kunna försörja sig själva och ha en egen bostad.

Ersättningssystemet för ensamkommande barn har förändrats under året och kommunstyrelsen har haft i uppdrag att utreda hur ersättningen kan fördelas i staden. Ett omfattande omställningsarbete har genomförts av berörda nämnder utifrån beslut om nya ersättningsnivåer. En ny ansvarsfördelning kring hantering av statsbidrag för ensamkommande barn har införts under året.

Nämndmål:

De sociala skillnaderna för barn och unga i Stockholm minskar

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen ansvarar för och utvecklar stadens arbete med sociala investeringar. De sociala investeringarna bidrar till att insatser sätts in i ett tidigt stadium för att minska insatser och kostnader i ett senare skede. Under året har kommunstyrelsen tagit beslut om medel till stadens första sociala investeringar. Tidiga insatser är en röd tråd i de projekt som beviljats medel och flertalet föreslagna insatser syftar till att minska sociala skillnader för barn och unga i staden. En struktur för uppföljning och styrning av sociala investeringsprojekt har tagits fram. Projekten kommer pågå de närmaste tre till fem åren.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Kommunstyrelsen ska i samarbete med bolagen i Stockholms Stadshus AB och arbetsmarknadsnämnden aktivt bidra till stadens arbete med etablering av nyanlända på bostads- och arbetsmarknad.	2017-01-01	2017-12-31	
 	Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda hur mottagande av ensamkommande barn ska utformas för att säkerställa likställighet och hög kvalitet.	2017-01-01	2017-12-31	

 	Ta fram en modell för medborgarbudget	2017-01-01	2017-12-31
---	---------------------------------------	------------	------------

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

 Uppfylls delvis

Analys

För att Stockholm ska vara en trygg och en säker stad måste alla nämnder och bolagsstyrelser arbeta mot samma mål och med systematiska metoder. Återkommande mätningar genomförs för att följa upp stockholmarnas upplevda trygghet, nöjdhet med städning av gator och torg samt skötsel av parker och grönområden. Undersökningarna ska användas för att utveckla verksamheten men också för att analysera och åtgärda skillnader i staden.

Årets utfall för kommunfullmäktiges indikatorer Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor, Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden och Stockholmarnas nöjdhet med rent och städat, nådde inte upp till kommunfullmäktiges mål.

Resultatet från stadens trygghetsmätning, som genomförs vart tredje år, visar på en ökad oro för att utsättas för brott i staden. Skillnaderna är stora mellan stadens områden och den upplevda tryggheten skiljer sig även tydligt åt mellan män och kvinnor.

Stadens hantering av händelsen på Drottninggatan den 7 april har utvärderats och resultatet av utvärderingen visar att staden agerade snabbt och effektivt men att det också finns lärdomar och erfarenheter som tas tillvara för att utveckla krisledningen i staden. Ytterligare utvärderingar under året rör bland annat brand vid boende för nyanlända i Fagersjö samt kring hanteringen av skjutningar i staden.

Under perioden har en särskild satsning med fokus på trygghet i Järva pågått. Kommunstyrelsen har koordinerat och samordnat berörda nämnders insatser för en ökad trygghet i ytterstaden. En inventering av sociala och situationella förebyggande trygghetsåtgärder i området har genomförts och ytterligare behov har identifierats. Stadens strategiska samverkan med polisen har också utvecklats under året.

Samordnaren mot våldsbejakande extremism leder arbetet med att stärka stadens kunskap och medvetenhet om hur extremism på bästa sätt motverkas. Erfarenhetsutbyte, nätverk och utveckling av arbetssätt pågår och under året har nitton av stadens nämnder beslutat om lokala handlingsplaner.

Indikator	Periodens utfall	Utfall i män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	80 %			100 %	100 %	100 %	2017

Analys

Arbetet kring risk- och sårbarhetsanalysen är påbörjad men har inte avslutats

under året då en översyn för hela stadsledningskontoret ska göras.

Nämndmål:

Stadens verksamheter bidrar till en mer jämlik tillgång till stadskvalitéer

Uppfylls helt

Analys

Kommunfullmäktige har fattat beslut om Riktlinjer för ett Grönare Stockholm. Stadsledningskontoret har bistått trafikkontoret i arbetet med att ta fram förslag på gröna satsningar 2017. Förslag på inriktning och genomförande av gröna investeringar har antagits i trafikinämnden och en samordningsgrupp som leds av stadsträdgårdsmästaren har inrättats.

Fokus Skärholmen är ett särskilt prioriterat stadsutvecklingsprojekt för en hållbar utveckling där en särskild organisation för styrning och samordning har inrättats. Projektet innebär en planering för ett tillskott av bostäder och tillhörande samhällsservice i ett område i ytterstaden där utbyggnaden hittills varit blygsam. I ett samlat utvecklingsarbete samordnas stadsutvecklingsprojekten med stadsdelsnämndens lokala utvecklingsprogram och andra satsningar. Arbetet sker med utgångspunkt från ett antal ledord: sammanhållen och varierad, levande och innehållsrik samt delaktig och lärande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kommunstyrelsen ska särskilt följa upp och samordna genomförandet av satsningar på offentliga rum, bland annat genomförandet av åtgärder inom ramen för riktlinjerna för Ett grönare Stockholm	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

Uppfylls helt

Analys

För att säkerställa att byggandet av bostäder når nödvändiga nivåer på kort sikt är målet att 40 000 bostäder ska byggas till och med år 2020. Fokus ska ligga på hyresrätter med rimliga hyror vilket ökar kravet på prioriteringar i investeringsverksamheten och kostnadsmedvetenhet i projekten. För att kunna öka byggandet och hålla en god kvalitet måste samverkan mellan stadens nämnder förbättras. Kommunstyrelsen ska ha ett tydligt ansvar för styrning och samordning. I maj 2017 hade hälften av etappmålet 40 000 bostäder uppnåtts, och förutsättningarna för att målet nås är mycket goda.

Riktlinjer för bostadsförsörjningen 2017-2020 har antagits och de grundar sig på en analys av den demografiska utvecklingen, efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar.

Inom den sociala hållbarhetskommisionens har utvecklingsområde boende och stadsmiljö utrett hur satsningen på ökat bostadsbyggande ska förenas med högt ställda mål för social hållbarhet och goda stadsmiljöer.

I arbetet med att säkerställa boenden för särskilt prioriterade grupper har fokus varit bostäder för nyanlända och ensamkommande flyktingbarn. Kommunstyrelsen har en samordnande och pådrivande roll i detta arbete. Staden arbetar med många olika alternativ för att få fram akuta boendelösningar för de drygt 2 800 nyanlända som anvisats till

kommunen under året. Bland annat har befintliga fastigheter, som av andra skäl inte längre används för sitt ursprungliga ändamål, omvandlats för att få fram boende för de som kommunen tar emot.

Enligt preliminära uppgifter har cirka 7 500 bostäder byggstartats under 2017. Årsmålet 7 000 stycken nåddes därmed med marginal. Målet om 3 500 påbörjade hyresrätter nåddes delvis då drygt 3 000 hyresrätter påbörjats, vilket är cirka 85 procent av årsmålet. Mot slutet av året bromsade marknaden för nyproduktion in och stadsledningskontoret har gjort fördjupade analyser av projektportföljen och initierat dialoger med branschen.

De preliminära uppgifterna för helåret anger också att sammanlagt 847 studentbostäder färdigställts. Det innebär en ökning med 36 procent jämfört med 2016, men årsmålet 2 460 studentbostäder nåddes inte. Stadens åtagande om 4 000 färdigställda studentbostäder 2013-2017 kommer sannolikt att uppnås i början av år 2018.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal färdigställda studentbostäder	847 st			618 st	2 460 st	2 460 st	2017

Nämndmål:

Stadens mål för bostadsbyggande uppnås genom samordning, uppföljning och helhetssyn

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen ansvarar för strategisk styrning, samordning, framtagande och utveckling av en för staden gemensam projektportfölj. Syftet är en ökad samordning mellan nämnder och bolag samt att säkerställa att kommunfullmäktiges mål för bostadsbyggandet uppfylls.

Ett pågående uppdrag för kommunstyrelsen är att ha huvudansvaret att samordna arbetet med bostadsbyggande med utbyggnad av trafikinfrastruktur samt utbyggnad av exempelvis skola, förskola, äldreboenden, idrottsanläggningar och kommersiella lokaler.

Arbetet med att samordna stadens allmännyttiga bostadsbolags produktion av bostäder har intensifierats under året i syfte att nå målen. Resultatet av samordningen har lett till ökad prognossäkerhet och att fler hyresrätter i bolagens bestånd kommer att byggas.

Under året har kommunstyrelsen arbetat för en lösning för att öka radarkapaciteten i regionen samt minska radarns påverkan på bostadsbyggandet. Under hösten skrevs överenskommelsen mellan staden och Luftfartsverket under som innebär att många tusen bostäder kan uppföras utan att begränsa radarkapaciteten.

Stadsledningskontoret har under året ansvarat för stadens medverkan i Sveriges ansökan som värmland för EU-myndigheten EMA. Kontoret har bistått Socialdepartementet i frågor rörande bostäder, kontorslokaler, skolor och förskolor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden	2017-01-01	2017-12-31	

	<p>kvalitetssäkra uppföljningen av bostadsmålet och utveckla dess uppföljningssystem</p>		
 	<p>Kommunstyrelsen ska tydliggöra och säkerställa strategisk samordning av stora stadsövergripande projekt</p>	<p>2017-01-01</p>	<p>2017-12-31</p>
  	<p>Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna, göra en översyn av det aktuella systemet för beställning samt finansiering av bostäder med särskild service och utreda förutsättningar för en centralisering av ansvaret.</p>	<p>2017-01-01</p>	<p>2017-12-31</p>

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

 Uppfylls helt

Analys

Staden arbetar för ett tillgängligt och inkluderande idrottsliv med ett stort föreningsengagemang och kommunstyrelsen samordnar och följer upp nämndernas arbete.

Under året har principer för ett demokratistöd för unga tagits fram. Stödet har beviljats till ett tiotal föreningar för olika typer av lokala demokratistärkande aktiviteter och ska ge bättre förutsättningar för att öka engagemang och delaktighet bland stadens unga.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  	<p>Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fördela demokratistöd till organisationer som arbetar med lokalt demokratiarbete (1.5)</p>	<p>2017-01-01</p>	<p>2017-12-31</p>	

Nämndmål:

Stadens utbyggnation för idrottslivet sker med ett stadsövergripande synsätt

 Uppfylls helt

Analys

I arbetet för ett tillgängligt och inkluderande idrottsliv med ett stort föreningsengagemang ska ett gemensamt lokalprogram underlätta utbyggnaden av samplanerade idrottshallar.

Kommunstyrelsen säkerställer att det samplaneras och prioriteras utifrån bostadsbyggnads mål och målet om en sammanhållen stad. Stadsledningskontoret har samverkat kring skollokaler för idrott och föreningsliv, bidragit till att forma utredningar om skolkostnadsersättningen och föreningslivets tillgång till skollokaler.

Inom ramen för stadens SAMS-arbete har samordningen mellan behovet av skolutbyggnad och nya idrottshallar för föreningslivet förstärkts. Under året har ett flertal

projekt bedömts lämpliga att samplanera med delat nyttjande av idrottsfunktionen. Ett exempel är planeringen av en ny skola vid Vårbergsvägen i Skärholmen som fullt ut förbereds för utnyttja den nya idrottshall som ska byggas i anslutning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls helt

Analys

Syftet med stadens arbete med evenemang och film är att bidra till livskvalitet och att påverka upplevelsen av Stockholm på ett positivt sätt för stockholmare och besökare. Stadens program för evenemang, där ett tillgängligt kulturliv är ett av kärnvärdena, har införts under året.

Nämndmål:

Stockholm har stora evenemang som stärker stadens varumärke: öppenhet, innovation och hållbarhet

 Uppfylls helt

Analys

Flera olika evenemang har genomförts under året, där UEFA Europa League finalen (UELF) var ett av de större som Stockholm agerade värdstad för. Turistekonomiskt var evenemanget lyckat.

I en utredning om att arrangera Vinter-OS och Paralympics i Stockholm 2026 konstaterades att det är fullt möjligt att genomföra spelen i Stockholm men arbetet avbröts då det samlade politiska stödet var för svagt för att driva projektet vidare. Det kansli som jobbat med frågan avvecklades i slutet av juni.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kommunfullmäktige ska under året ta ställning till om staden ska lämna in en intresseanmälan om att arrangera Vinter-OS och Paralympics 2026.	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Analys

Stockholms äldre ska kunna vara fullt delaktiga när stadens verksamheter beaktar äldres livsvillkor, önskemål och behov. De personer i behov av äldreomsorg kan ta del av en god omsorg som präglas av en hög kvalitet i utförandet där äldre känner trygghet och har ett inflytande över de insatser som ges.

Fokus för perioden har varit att slutföra en utredning av hemtjänstutförarens effektivitet samt arbetet med kommunalisering av hemsjukvården.

Dessutom har insatser som stärker stadens målsättning om att Stockholm ska vara en stad där alla, även äldre, kan vara aktiva samhällsmedborgare genomförts. En viktig del för att nå denna målsättning är stadens arbete för att bli en äldrevänlig stad.

Nämndmål:

Äldres livsvillkor och behov beaktas av stadens verksamheter och äldreomsorgen har en god kvalitet oavsett utförare

Uppfylls helt

Analys

Behovet av vissa boendeformer inom äldreomsorg minskar, men enligt demografiska prognoser kommer behovet att öka igen inom tio år. För att möta de framtida behoven måste därför planeringen av äldreboenden ha ett långsiktigt perspektiv.

En projektorganisation för kommunalisering av hemsjukvården finns på plats och är fullt igång med arbetet både internt i staden samt i samarbete med Storsthlm.

Äldreombudsmannen har deltagit i äldreförvaltningens arbete med att ta fram en strategi för hur Stockholm ska bli en mer äldrevänlig stad och under året har ombudsmannen arbetat med en årsrapport om stadens förebyggande arbete. Staden har ansökt om medlemskap i Världshälsoorganisationens nätverk för äldrevänliga städer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra en genomlysning av de kommunala hemtjänstutförarnas effektivitet, organisation och utvecklingsmöjligheter	2017-01-01	2017-12-31	
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden samordna och följa processen med kommunalisering av hemsjukvården samt utreda kostnaderna för att ta emot delegeringar från landstinget. I arbetet ska erfarenheterna av kommunaliseringen av hemsjukvården inom LSS-verksamheten tas till vara	2017-01-01	2017-12-31	
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden utveckla "hitta och jämför service" så att det bland annat ska bli möjligt att söka efter idéburna och icke-vinstdrivande aktörer och intressentboende	2017-01-01	2017-12-31	Avvikelse
Analys Möjligheten att via "Hitta service" på nya stockholm.se hitta och välja äldreboenden som drivs av idéburna organisationer och olika typer av intressentboende, ingår i omarbetning av ämnesingången "Äldreomsorg". Planering och förberedelser inför byggstart pågår. Starten för det tekniska utvecklingsarbetet är försenat till följd av kvalitetsmässiga problem med leveranser i projekten "Nya stockholm.se" och "Hitta service".			
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden, stadsdelsnämnderna och Micasa	2017-01-01	2017-12-31	

	Fastigheter i Stockholm AB utreda vilka av de fastigheter som används som sär-skilda boenden kan omvandlas till trygghetsboende med aktivitetscentra. De ekonomiska effekterna ska särskilt belysas		
 	Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram förslag på hur en utökad kommunikation om boende för äldre kan utformas	2017-01-01	2017-12-31
 	Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda införande av enhetlig ersättning och samlat kösystem för servicehusen	2017-01-01	2017-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Hållbar energianvändning syftar till att minska klimatpåverkan, effektivisera användningen och omställningen till förnybar energi. Miljöprogrammet är grunden för stadens miljöarbete och kommunstyrelsen ska vara pådrivande i genomförande och uppföljning.

Arbetet under året har fokuserat på att genomföra de utredningar som specificeras i Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040.

Kommunstyrelsen har bland annat tagit fram en rapport som underlag till hur staden som organisation ska bli fossilbränslefri till 2040 samt samverkat kring den regionala klimatfärdplanen och det nationella initiativet Fossilfritt Sverige. Stadsledningskontoret har haft kontakter med näringslivet inom till exempel hållbara transporter och miljöteknik. Samverkan med andra storstäder i världen har också skett inom ramen för medlemskapet i C40 och Carbon Neutral Cities Alliance, CNCA.

Nämndmål:

Staden har arbetssätt för att nå målet om utsläppen av växthusgaser

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen ska vara pådrivande i genomförande och uppföljning av Stockholms stads miljöprogram 2016–2019 samt Strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040. Målet om fossilbränslefrihet angår alla stadens verksamheter och stadsledningskontoret ska driva på och säkerställa att de insatser och utredningar som ingår i strategin vidtas inom stadens verksamheter.

Under året har arbetet fokuserat på de elva utredningar som genomförts under 2017. Samtliga utredningsrapporter har presenterats. En av de viktigaste åtgärderna för att nå klimatmålet på kort sikt är att kolanvändningen i kraftvärmeverket i Värtan (KVV6)

avvecklas. Stadsledningskontoret har tillsammans med Fortum Värme och Stockholms Stadshus AB listat de åtgärder där staden och Fortum Värme behöver samverka för att underlätta kolavvecklingen.

Särskild samverkan har skett kring Stockholms läns landstings Klimatfärdplan 2050, och det nationella initiativet Fossilfritt Sverige. Staden kan visa vägen och gå före genom att bli fossilbränslefri 2030 och under året har en riktlinje för detta tagits fram i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och servicenämnden.

Kommunstyrelsen ansvarar för hanteringen av stadens särskilda satsning på klimatinvesteringar. Under året har dialog förts med olika delar av stadens verksamheter kring lämpliga ansökningar, framför allt inom trafikområdet, energieffektivisering och inom klimatanpassning. Detta har resulterat i en stor ökning av antalet ansökningar.

Kännedomen om stadens klimatarbete behöver öka bland medarbetare, stockholmare och externa aktörer och därför har ett ramverk för kommunikationen runt ett klimatsmart Stockholm färdigställts.

För att säkerställa ett klimatsmart bostadsbyggande behöver befintliga forum och samarbeten inom hållbart byggande samordnas. En översiktlig utredning kring detta har genomförts med hjälp av inhämtad information från berörda förvaltningar.

I upphandlingar ställs krav om miljövänliga transporter och att arbetet genomsyras av ett hållbart arbetssätt genom exempelvis ny teknik som minskar resandet.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ 	Fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen ska samordna existerande forum på temat hållbart byggande och fastigheter.	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Kommunstyrelsen samordnar klimatstrategins genomförande	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Kommunstyrelsen ska i samarbete med Fortum Värme ta fram en plan för avveckling av kolanvändningen - KVV6.	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och servicenämnden ta fram en handlingsplan för att staden som organisation ska vara fossilbränslefri 2030.	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Kommunstyrelsen ska ta fram ett underlag för vägledning om olika klimatåtgärders kostnadseffektivitet och synergieffekter till de utredningar som staden gör kring fossilbränslefritt Stockholm 2040	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Analys

Stadens transporter ska vara miljöanpassade samtidigt som staden växer. Kommunstyrelsen ska bidra till att nå målet om en hållbar stad med minskad biltrafik och ökad andel gång-, cykel- och kollektivtrafik. Det sker genom att delta i och tillvarata stadens intressen i nationella och regionala förhandlingar och samverkansforum.

Det långsiktiga målet är att ha en fordonsflotta som är oberoende av fossilbränsle 2030 och att helt ha avvecklat de fossila drivmedlen 2040. För att nå målen om minskade utsläpp av växthusgaser har kommunstyrelsen bland annat tagit fram en riktlinje för arbetet med fossilbränsleminskningen fram till 2030 i samarbete med miljö- och hälsoskydds nämnden och servicenämnden.

Av cirka 100 beslutade investeringar inom klimatmiljarden sedan 2015 avser cirka 20 sådana som syftar till att uppnå målet om hållbara transporter. Bland dessa finns åtgärder som ska leda till förbättrad framkomlighet för stombussar, utveckling av sjötransport som ersättning för lastbil, utprovning av eco-asfalt samt anskaffning av skräpkorgar med solcellskomprimering och el-cyklar.

Projekt "Samlastning av stadens egna varuleveranser" har bedrivits under året.

Nämndmål:

Miljöbelastningen från stadsledningskontorets resor minskar

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande strategiska transportinfrastrukturfrågor som berör staden, vilka är viktiga förutsättningar för målet om ett fossilbränslefritt Stockholm till 2040.

Stadsledningskontoret har under året strävat efter att resor i tjänsten ska ske med det mest klimatsmarta alternativet, exempelvis kollektivtrafik samt tåg för resor inom Sverige. Dessutom använder medarbetarna digitala möten i större utsträckning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska genomföra en förstudie, i samverkan med trafiknämnden kring samlastning av stadens egna varuleveranser. Servicenämnden och exploateringsnämnden ska bistå i detta arbete.	2017-01-01	2017-12-31	
  Minska resandet för medarbetare och samarbetspartners genom att använda Skype-möten där så är möjligt.	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen ska stötta nämnderna när de tar fram möjliga åtgärder som bidrar till en hållbar utveckling av mark- och vattenanvändningen i takt med att staden växer. Arbetet utgår från stadens miljöprogram, framkomlighetsstrategi, cykelplan med mera. En utbyggd kollektivtrafik är en viktig parameter av markanvändning i en hållbart växande stad. I juni

godkände kommunfullmäktige uppgörelsen inom Sverigeförhandlingens storstadspaket för Stockholmsregionen.

Översvämningsrelaterade frågor är prioriterade i stadens arbete med klimatanpassning. Arbetet är processinriktat och syftar till att löpande ta fram underlag och förslag till åtgärder för att mildra konsekvenserna av ett klimat i förändring i befintlig och ny stadsmiljö.

Nämndmål:

Kommunstyrelsen tillvaratar stadens intressen i större infrastrukturförhandlingar

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen har huvudansvaret att samordna arbetet med bostadsbyggande med utbyggnad av trafikinfrastruktur. Arbetet sker i samarbete med andra berörda nämnder, Stockholms läns landsting och övriga parter.

Kommunstyrelsen har lett och representerat staden i Sverigeförhandlingen. I april kom staden, landstinget, staten och berörda kommuner överens om ett storstadspaket för Stockholmsregionen och utbyggnad av kollektivtrafiken i regionen. Avtalen är nu undertecknade och godkända av landstinget och berörda kommuner, men ännu inte av staten.

Kommunstyrelsen har även samordnat stadens deltagande i utbyggnaden av tunnelbanan i enlighet med 2013 års Stockholmsförhandling samt för Tvärbana Norr Kistagrenen.

Nämndmål:

Staden har metoder och arbetssätt för att förebygga effekter av ett förändrat klimat

 Uppfylls helt

Analys

Insatserna för en klimatsmart stad utgår från Stockholms miljöprogram 2016–2019 som innefattar målet om att reducera sårbarheter i stadsmiljön till följd av ett klimat i förändring.

Under året har arbetet inriktats mot att definiera stadens behov av att definiera mål och ansvarsfördelning för stadens framtida skyfallshantering. Genomförda pilotprojekt kring skyfallshantering i befintlig miljö samt fördjupad sårbarhetsanalys kring samhällsviktig verksamhet och skyfall utgör värdefulla underlag i det fortsatta arbetet med skyfallsprinciper.

Satsningen på klimatinvesteringsmedel vänder sig också till klimatanpassningsåtgärder och stödjande insatser har genomförts för få igång arbetet med att utveckla projekt.

Kommunikationen kring stadens klimatanpassningsarbete har utvecklats och kommunikationsunderlag har tagits fram. Klimatanpassningsarbetet rapporteras inom Carbon Disclosure Project för internationell jämförelse.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kommunstyrelsen ska ansvara för att genomföra en fördjupad stadsövergripande risk- och sårbarhetsanalys med fokus på	2017-01-01	2017-12-31	

konsekvenser för samhällets funktionalitet vid skyfall

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

 Uppfylls helt

Analys

Stadsledningskontoret arbetar ständigt med att förbättra möjligheter till återvinning och hantering av avfall i Stadshuset samt kontorets övriga lokaler.

Nämndmål:

Stadsledningskontoret har rutiner för återbruk och hantering av avfall

 Uppfylls helt

Analys

Stadsledningskontoret har rutiner för återbruk av exempelvis telefoner och hantering av avfall och arbetar för att förbättra rutinerna för att kunna ta tillvara och återanvända samt sortera mer. Återanvändning av kontorets möbler och inventarier prioriteras och genom ett kontinuerligt underhåll förlängs livslängden för inventarier vilket minskar behovet av att köpa nytt.

Stadsledningskontoret har tagit fram nya rutiner för att återvinna bland annat matavfall. Arbetssättet har prövats på fastighetskontoret och möbler för återvinning kommer initialt finnas i stadsledningskontorets gemensamma lunchrum.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

 Uppfylls helt

Analys

Enligt miljöprogrammet ska staden i upphandlingar, där det är möjligt, ställa krav på att transporter har liten klimat- och luftpåverkan samt att skadliga kemikalier undviks.

I de upphandlingar stadsledningskontoret gjort under året har det varit möjligt att ställa krav på att varorna ska vara giftfria.

Nämndmål:

Stadsledningskontoret upphandlar varor och tjänster som inte är skadliga för miljö och människor

 Uppfylls helt

Analys

I upphandlingar ställs krav på hållbarhet där den vara eller tjänst som upphandlas ska vara hållbar både för miljö och för människor.

I förfrågningsunderlaget i en varuupphandling under året ställde kontoret krav på att leverantörens varor inte innehåller farliga ämnen och kemikalier. Dessutom ska leverantörens sortiment omfatta ekologiska produkter.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion

 Uppfylls helt

Analys

Med utgångspunkt i innovationsstrategin ska kommunstyrelsen samordna arbetet med att skapa innovationskraft i egna verksamheter och bidra till Stockholm som kunskapsregion. Under året har ett projekt påbörjats för att utveckla en idésluss som ska vara ett verktyg för att stödja arbetet med innovation och förändringsarbete för medarbetare och chefer samt sprida lärande och goda exempel inom staden.

Kommunstyrelsens samarbete med akademi och forskning har fortsatt och utvecklats under året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall i män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2016	Års mål	KF:s årsmål	Period
  Andel av befolkningen, 25-64 år, med eftergymnasial utbildning	58 %				76,9	76,9%	2017

Nämndmål:

Stockholms stad är en innovativ och lärande organisation som samverkar med regionens lärosäten

 Uppfylls helt

Analys

Samarbetet inom Openlab har utvecklats inom ramen för ett nytt samverkansavtal. Bland annat har sökandetrycket från studenter ökat och inom ramen för partnerskapsavtalet med KTH har personutbytet fortsatt liksom arbetet med gemensamma forskningsansökningar. Staden och Stockholms universitet driver ett gemensamt arbete för att få till stånd ett motsvarande samverkansavtal. Vidare har det fortsatta samarbetet med akademi och näringsliv inom Digital Demo Stockholm prioriterats under 2017.

Samverkan med Handelshögskolan i Stockholm och företagsekonomiska institutionen vid Stockholms universitet samordnas av stadsledningskontoret. Pågående forskningsprojekt följs och ytterligare forskning om offentlig verksamhet vid skolorna initieras. Kontoret deltar i arbetsmarknadsmässor vid Stockholms universitet och Handelshögskolan i Stockholm för att marknadsföra staden som en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska ingå avtal om Openlab för perioden 2017-2019	2017-01-01	2017-12-31	

✓ 	Kommunstyrelsen ska samordna genomförandet av stadens innovationsstrategi och utveckla en idésluss för innovationer	2017-01-01	2017-12-31
✓ 	Kommunstyrelsen ska systematisera arbetet med att ta fram de utmaningar som staden ger till Openlab och resultaten ska omhändertas på ett mer strukturerat sätt.	2017-01-01	2017-12-31
✓ 	Kommunstyrelsen ska ta fram en strategi för hur staden ska samverka och arbeta med regionens universitet och högskolor samt även med stiftelserna Electrum och Vetenskapsstaden	2017-01-01	2017-12-31
✓ 	Kommunstyrelsen ska undersöka möjligheten att etablera ett närmare samarbete med Stockholms universitet på en strategisk nivå rörande forskning, utveckling, innovation och utbildning	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

 Uppfylls helt

Analys

Stockholm är en attraktiv stad för småföretagare och det lokala näringslivet stärks genom att tillhandahålla utvecklad företagservice och rådgivning. Entreprenörskap och eget företagande bland kvinnor och utrikes födda stöds särskilt.

Staden samverkar med både offentliga och privata aktörer för att öka företagandet i Stockholm. Kommunstyrelsens styrgrupp för näringslivsfrågor har träffats vid ett flertal tillfällen under året för att bland annat diskutera erfarenheter och åtgärder utifrån NKI-undersökningen.

Nämndmål:

Stockholm har ett innovativt och konkurrenskraftigt näringsliv genom strategisk samordning av stadens insatser

 Uppfylls helt

Analys

Staden samverkar med både offentliga och privata aktörer för att öka företagandet i Stockholm. Kommunstyrelsens samordningsansvar för näringslivsarbetet säkerställs genom en styrgrupp som leder det strategiska arbetet för förbättrade näringslivskontakter och minskade hinder för företagande i Stockholm.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

✓ 	Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder ta fram en strategi för utveckling och uppföljning av nya arbetsplatser och kommersiella lokaler i stadens stadsutvecklingsområden	2017-01-01	2017-12-31
---	--	------------	------------

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Analys

För att fler ska kunna försörja sig själva bedrivs utvecklingsarbete av stadsledningskontoret. Fokus i detta arbete ligger på att hjälpa unga in på arbetsmarknaden bland annat genom satsningen på feriearbeten samt att ge personer långt från arbetsmarknaden möjlighet till arbete i staden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall i män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2016	Års mål	KF:s års mål	Period
   Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	0 st			3 st	2 st	850 st	VB 2017
   Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	1 st	1 st	0 st	1 st	5 st	500 st	VB 2017
  Antal tillhandahållna platser för sommarjobb	7			4	5 st	850 st	2017
   Antal ungdomar som fått sommarjobb	35 st	12 st	23 st	8 st	7 st	850 st	2017

b i stadens
regi

Nämndmål:

Stadens verksamheter utvecklar metoder för ökad inkludering på arbetsmarknaden

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen har under året, tillsammans med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden, utrett möjligheterna att förbättra samhällsinformation och vägledning till nyanlända i eget boende. Samhällsinformationen ska vara likartad till alla nyanlända och utgöra en del av det sociala stöd som staden erbjuder de nyanlända för att förstärka möjligheterna till en snabb etablering på arbetsmarknaden och i det svenska samhället.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och socialnämnden utreda möjligheterna att förbättra samhällsinformation och -vägledning till nyanlända i eget boende (EBO) och ge förslag på hur en sådan verksamhet skulle kunna utformas.	2017-01-01	2017-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen säkerställa att stadens verksamheter tillhandahåller Stockholmsjobb och ungdomsanställningar.	2017-01-01	2017-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden se över ersättningsmodellen för gymnasial vuxenutbildning.	2017-01-01	2017-04-30	
  Kommunstyrelsen ska utreda hur nämnderna kan ersättas för kostnader för ekonomiskt bistånd för nyanlända som inte ryms inom nuvarande resursfördelningsmodell.	2017-01-01	2017-04-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet

 Uppfylls helt

Analys

Under 2017 har en ny rättighet införts till viss behörighetsgivande vuxenutbildning på gymnasial nivå. Kommunstyrelsen har tillsammans med arbetsmarknadsnämnden utrett hur utbildningsplatserna bör finansieras utifrån den nya lagstiftningen. Syftet har varit att

ge goda planeringsförutsättningar trots osäkerhet i antalet studenter. En ny finansieringsmodell har beslutats om i samband med budget 2018.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen arbetar kontinuerligt med effektiviseringar och förbättringar för att uppnå en god ekonomisk hushållning som säkrar en långsiktig balans i ekonomin. Som ett led i detta har ett koncerngemensamt ekonomisystem, inklusive koncernrapporteringssystem, upphandlats och införts på samtliga förvaltningar och bolag. Uppdraget är klart och avslutat.

Vidare har översynen av stadens övergripande uppföljningsdokument fortsatt under 2017. En viktig del är arbetet med ett gemensamt budget- och prognosverktyg för samtliga stadens nämnder. Förstudien och utredningen har påvisat att verktyget finns inom ramen för ekonomisystemsavtalet och kommer att införas under de kommande åren.

Stadens upphandlings- och inköpsorganisation ska utvecklas och förstärkas för att nå ökad måluppfyllelse avseende kvalitet och totalkostnad för inköp av varor, tjänster och entreprenader samt att stärka stadens attraktionskraft som avtalspartner. Ett flertal projekt pågår inom detta område.

Arbetet med att påverka europeisk lagstiftning med inverkan på staden samt att erhålla EU-medel för strategiska projekt har fortsatt att utvecklas. Staden har definierade målgrupper och mål för sin internationella kommunikation samt en tydlig roll- och ansvarsfördelning för ändamålet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall i män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden på kort sikt						30 %	2017
 Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden på lång sikt						34 %	2017
  Nämndernas budgetföljsamhet	93,01 %			93,72 %	100 %	100 %	VB 2017

	efter resultatö verföring ar					
	Nämnde ns budgetföl jsamhet före resultatö verföring ar	93 %	93,7 %	100 %	100 %	VB 2017
	Nämnde ns prognoss äkerhet T2	0 %	0 %	+/- 1 %	+/- 1 %	2017
	Stadens ekonomi ska resultat (lägst)				0,1 mnkr	VB 2017
	Stadens kapitalko stnader per nettodrift skostnad er (max)				7 %	2017
	Stadens nettodrift skostnad er per skatteint äker (max)				100 %	2017
	Stadens soliditet inkl. pensions åtagand en på kort sikt				30 %	2017
	Stadens soliditet inkl. pensions åtagand en på lång sikt				34 %	2017

Nämndmål:

Kontorets medarbetare samt rotlar och partikanslier har ett effektivt stöd för dokument- och ärendehantering

 Uppfylls helt

Analys

Stadsledningskontoret ansvarar för den formella granskningen av ärenden till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.

Under året har dialog om roller och ansvar samt gemensamma arbetsätt i samband med införandet av eDok pågått. Arbetet har resulterat i att stadsledningskontoret nu är klart för att införa eDok i slutet av januari 2018.

Nämndmål:

Staden samverkar aktivt med sin omvärld i syfte att utveckla den egna verksamheten och stärka Stockholms position

 Uppfylls helt

Analys

Stockholm ska fortsätta att vara ett internationellt föredöme inom klimatområdet och stadens internationella arbete ska stärkas. Utöver positioneringen leder det internationella samarbetet till att staden kan inspireras av andra städers lösningar. Stadsledningskontoret utgör stadens kontaktyta för regionalt, nationellt och internationellt hållbarhetsarbete.

Under året har stadsledningskontoret bland annat medverkat i ett stort internationellt klimatevenemang i Melbourne, Australien. Vid EUROCITIES årsmöte i Ljubljana i november 2017 fick Stockholms stad fortsatt förtroende att vara organisationens vice ordförande under 2018-2019.

Staden har varit särskilt aktiv i processen som ska leda fram till förändringar i EUs lagstiftning om förnybar energi, energieffektivitet och byggnaders energiprestanda.

Vidare har det skett samverkan med landets storstadsregioner på olika nivåer med syfte att lära av varandra.

Nämndmål:

Stadens investeringsprojekt styrs med fokus på driftskostnader och investeringsutgifter i syfte att få en hållbar balans mellan lönsamma och icke lönsamma projekt

 Uppfylls helt

Analys

En växande stad ställer krav på ökade investeringar kommande år. Då stadens finansiella resurser är begränsade krävs ett särskilt fokus på kostnadseffektivitet och god ekonomisk hushållning i samtliga investeringsprojekt.

Kommunstyrelsen driver på och samordnar arbetet med att utveckla investeringsplaneringen utifrån kommunfullmäktiges mål och i enlighet med investeringsstrategin. Genomförda aktiviteter är bland annat utveckling av kommunkoncernens gemensamma metodik för Samordning och Prioritering av Investeringsprojekt i Stockholms stad, SPIS, i samspel med berörda förvaltningar och bolag, samt genomförande av utbildningsinsatser i stadens Systemstöd för Stora InvesteringsProjekt, SSIP, som är en gemensam projektstyrningsmetod.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

 	För att säkerställa att lokalförsörjningen bedrivs kostnadseffektivt behöver staden fastställa nyckeltalsmål (riktvärden).	2017-01-01	2017-12-31
  	Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB och SISAB revidera ramavtalet med SISAB med inriktning att skapa ökade incitament att bygga rationellt och kostnadseffektivt i samband med ny-, om- och tillbyggnader	2017-01-01	2017-12-31
 	Kommunstyrelsen ska ta fram och säkerställa metoder för genomförandet av investeringsstrategin	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Stadens verksamheter har goda förutsättningar för att nå effektivitet och kvalitet.

 Uppfylls helt

Analys

Stadens verksamheter styrs effektivt med fokus på resultat och de arbetar för ständiga verksamhetsförbättringar bland annat genom nya, smartare tekniska lösningar och förbättrade styr- och arbetsformer. Genom en mer sammanhållen, effektiv och standardiserad process för budget, redovisning, prognos och uppföljning får staden en högre kvalitet och mindre sårbarhet i budgetprocessen.

Det nya koncerngemensamma ekonomisystemet innebär ett minskat manuellt arbete och ökad säkerhet och effektivitet. I samarbete med nämnderna utvecklas prognosarbetet för att öka möjligheterna att vidta åtgärder i tid.

I samarbete med stadens förvaltningar har utvecklingsarbete om ett förbättrat beslutsstöd pågått. Målet är att uppnå en effektiv och mer transparent uppföljning av ekonomi och verksamhet som kan ligga till grund för välgrundade beslut på olika nivåer i staden.

Projektet om idéslussar har startat och ska säkra att det finns en tydlig koppling till det ordinarie kvalitetsarbetet för att uppnå en hållbar utveckling för stadens verksamheter. Innovationsstrategin ska realiseras genom utvecklingen av idéslussar.

Projektförbättringar har pågått under året med att kvalitetssäkra tjänsteutlåtanden utifrån styrmodellen för investeringsprojekt, SSIP. För att förbättra styrning och uppföljning av investeringsprojektet har ett integrationsprojekt mellan SSIP och Agresso pågått under året och är satt i produktion.

Under hösten har utbildningar i planering och styrning av investeringar genomförts. Ett 80-tal projektledare, enhetschefer och avdelningschefer har gått utbildningen.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Fortsätta moderniseringen av det så kallade paraplysystemet.	2017-01-01	2017-12-31	
  	Kommunstyrelsen ska utreda en stadsgemensam hyresförhandlingsfunktion med	2017-01-01	2017-12-31	

	målsättningen att samtliga hyresförhandlingar som staden genomför med externa fastighetsägare avseende lokaler och blockuthyrningsavtal initialt ska stämmas av med hyresförhandlingsfunktionen innan de inleds		
✓ 	Utvecklingsarbetet för förbättrat projektarbete ska fortsätta i syfte att öka stadens möjligheter att styra, samordna och följa upp samt ge konkreta metoder för ökad effektivitet i såväl investeringsprojekt som driftprojekt	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Stadens verksamheter styrs och följs upp för att säkra en långsiktig balans i ekonomin.

 Uppfylls helt

Analys

God ekonomisk hushållning och långsiktig balans förutsätter en samordnad och tydlig styrning och uppföljning samt goda beslutsunderlag. Kommunstyrelsen bedömer stadens ekonomiska utveckling på medellång och lång sikt samt bevakar och utreder frågor som är strategiska och av betydande ekonomisk vikt för staden.

Under året har upphandlingen och införandet av bankavtal och kontanthanteringstjänster slutförts och finansiella modeller och den finansiella kommunikationen har förbättrats.

Större projekt som involverar flera nämnder och bolagsstyrelser ska ledas av styrgrupper med uppgiften att prioritera projekten utifrån ett stadsövergripande perspektiv. Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder och bolagsstyrelser se till att det finns styrgrupper och lämpliga forum för att möjliggöra sådana avvägningar och prioriteringar i enlighet med kommunfullmäktiges övergripande målsättningar.

Kommunstyrelsen ansvarar för underhåll och uppdateringar av resursfördelningsmodeller inom välfärdsområdet. Under året har relevansen av de nuvarande variabler som ingår i resursfördelningsmodellen för äldreomsorg kvalitetssäkrats. Inga förändringar av resursfördelningsmodellen föreslås utifrån analysen då befintliga variabler bedöms vara robusta som grund för fördelning av resurser.

Kommunstyrelsen har under året utrett faktiska kostnader för våld i nära relationer samt förutsättningar för ett eget anslag för detta område.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Genomföra en förstudie angående ett gemensamt budgetverktyg för samtliga stadens nämnder	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Kommunstyrelsen ska ta fram en framtidsutredning som tar upp centrala framtidsfrågor som rör stadens och samhällets utveckling och ekonomi i ett längre perspektiv.	2017-01-01	2017-12-31	

 	Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder och bolag utveckla styrningen av stora stadsövergripande projekt	2017-01-01	2017-12-31
  	Kommunstyrelsen ska uppdatera beräkningsgrunderna för det socioekonomiska inslagen i fördelningsnycklarna för verksamhetsområdet äldreomsorg. Likaså ska kommunstyrelsen utreda och föreslå andra ändringar som kan behövas för att anslaget bättre ska svara mot behoven som finns i de olika stadsdelsnämnderna	2017-01-01	2017-12-31
 	Kommunstyrelsen ska utarbeta stadsövergripande modeller för benchmark och resultatbaserad styrning	2017-01-01	2017-12-31
  	Kommunstyrelsen ska, i samråd med socialnämnden, kartlägga nuvarande kostnader avseende arbete mot våld i nära relationer i stadsdelsnämnderna och utifrån denna kartläggning utreda förutsättningarna för att införa ett anslag för arbetet mot våld i nära relationer	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Stockholm är en smart och uppkopplad stad som tar vara på digitaliseringens möjligheter till effektiviseringar.

 Uppfylls helt

Analys

Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad syftar till att stimulera, vägleda och samordna insatser för att genom digitalisering bidra till stadens vision. En smart stad är en stad som utnyttjar digitaliseringens möjligheter för att göra livet enklare och bättre för invånare, företagare och besökare.

Införandet av Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad har pågått under året. Den ska bidra till visionen om Stockholm som världens smartaste stad.

En lösning för publikt wifi för allmänheten i lokaler där staden bedriver verksamhet togs fram under 2016 och arbetet med att utöka spridningen av detta nät har påbörjats under året.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  	Kommunstyrelsen ska arbeta för att ansluta samtliga stadsgemensamma system som förvaltas av stadsledningskontoret till e-arkivet	2017-01-01	2017-12-31	
  	Kommunstyrelsen ska fortsatt driva på arbetet med öppna nät genom att	2017-01-01	2017-12-31	

	göra försök med publikt wifi såväl i stadens egna lokaler som på gator och torg		
 	Lägga fast en organisation för genomförande och finansiering av strategin Stockholm som en smart och uppkopplad stad	2017-01-01	2017-12-31

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen har stöttat nämnders och bolagsstyrelsers arbete att nå såväl stadens som de nationella jämställdhetspolitiska målen och därmed kvalitetsutvecklat stadens egen verksamhet. Dessutom har kommunstyrelsen bistått i arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla led av beslutsfattande, planering och utförande av stadens verksamheter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall i män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	35,71 %				100 %	100 %	VB 2017
Analys Årets utfall beror till viss del på att en stor andel av de beslutsunderlag som legat till grund för de beslut som kommunstyrelsen har fattat under perioden utarbetades av kontoret under 2016. Kontoret har under året sett en stadig ökning av antalet tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys.							

Nämndmål:

Stadens verksamheter har förutsättningar för att arbeta med jämställdhetsintegrering och riktade åtgärder som ökar jämställdheten

 Uppfylls helt

Analys

Programmet för ett jämställt Stockholm är antaget under året och ska fungera som en övergripande vägledning när nämnder och bolagsstyrelser planerar sitt arbete för att bättre

nå visionen om Ett Stockholm för alla med fokus på jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Kommunstyrelsen är processägare av stadens gemensamma budgetprocess och under året har arbetet med att utveckla budgetprocessen med fokus på jämställdhetsanalyser fortsatt. Det stadsövergripande jämställdhetsnätverket leds av stadsledningskontoret och har bidragit till kunskapsutveckling, samverkan och erfarenhetspridning av arbete med jämställdhet i staden.

Tillsammans med civilsamhället har en underlagsrapport till utredningen av förutsättningarna för makt och inflytande för flickor och kvinnor i ytterstaden sammanställts.

Skolans personal har erbjudits utbildning kring hedersrelaterat våld och förtryck där ett särskilt fokus har varit det förebyggande arbetet så att personal på ett bättre sätt kan upptäcka, bemöta och motverka hedersrelaterat våld och förtryck.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ 	Kommunstyrelsen ska i samarbete med civilsamhället utreda förutsättningarna för makt och inflytande för flickor och kvinnor i ytterstaden	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Nämnden ska etablera rutiner för jämställdhetsanalyser i enlighet med programmet för ett jämställt Stockholm	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Utbildningsnämnden ska, i samarbete med kommunstyrelsen, genomföra en kunskapsatsning till skolans personal och elever kring hedersrelaterat våld och förtryck.	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen arbetar för att säkerställa att Stockholms stad agerar som en arbetsgivare och har systematiskt arbetat med att ge förvaltningarna stöd i arbetet med kompetensförsörjning, ledarförsörjning, arbetsmiljöarbete och goda arbetsvillkor.

Under året har en stadsövergripande digital introduktion för nya medarbetare lanserats. Chefsseminarier har genomförts för att stödja förverkligandet av personalpolicyn och stöd för chefer att tillsammans med sina medarbetare arbeta utifrån personalpolicyn finns.

Nämndernas ansökningar om kompetensutvecklingsmedel har hanterats fortlöpande.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2016	Års mål	KF:s årsmål	Period
 	Aktivt Medskap	80				85	83	2017

	andeinde x								
	 Index Bra arbetsgiv are	87				87	83		2017
	 Index Psykosoc ial arbetsmilj ö	80				80	fastst älls 2017		2017
	 Sjukfrånv aro	2,5 %	1,5 %	3 %	2,1 %	3 %	tas fram av nämnd den		VB 2017
	 Sjukfrånv aro dag 1-14	0,9 %	0,7 %	1 %		1 %	tas fram av nämnd den		VB 2017

Nämndmål:

Stadens kompetensförsörjning säkerställs genom ett strategiskt arbete

 Uppfylls helt

Analys

Stadsledningskontoret arbetar systematiskt med att ge förvaltningarna stöd i arbetet med kompetensförsörjning, ledarförsörjning, arbetsmiljöarbete och goda arbetsvillkor. Kontoret bidrar till att stadens chefsförsörjning är god och leder arbetet med att säkerställa goda arbetsvillkor.

En personalbehovsprognos för 2017-2026 har tagits fram och lanseringen av kompetensförsörjningsprocessen är genomförd och finns tillgänglig på intranätet. Kommunstyrelsen har stöttat förvaltningarna i arbetet att ta fram kompetensförsörjningsplaner på 3-5 års sikt.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Kommunstyrelsen, socialnämnden och äldrenämnden ska utveckla samarbetet med de universitet och högskolor i regionen som utbildar socionomer i syfte att stärka kopplingen mellan verksamhet, praktik, utbildning och forskning.	2017-01-01	2017-12-31	
	 Nämnden ska ta fram kompetensförsörjningsplaner på 3-5 års sikt med aktiviteter för innevarande år. Kommunstyrelsen ska utifrån nämndernas underlag tillsammans med berörda nämnder ta fram en strategi för den framtida	2017-01-01	2017-12-31	

kompetensförsörjningen i staden,
med särskilt fokus på välfärdsyrken.

Nämndmål:

Stadens medarbetare har förutsättningar att fatta rättssäkra beslut

 Uppfylls helt

Analys

Stadsledningskontoret har tillhandahållit juridiskt stöd i de i staden förekommande rättsområdena och hållit utbildning i bland annat kommunalrätt, offentlighet och sekretess, arbetsrätt och socialrätt. Samtliga förvaltningar och bolag har inbjudits till utbildning i dataskyddsförordningen.

Nämndmål:

Stadens medarbetare har förutsättningar till verksamhetsutveckling med trygga arbetsvillkor, kompetensutveckling och en god hälsosam arbetsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Stadsledningskontoret följer centrala HR-processer, till exempel i arbetet med kompetensbaserad rekrytering och det systematiska arbetsmiljöarbetet.

I arbetet med att modernisera system för schema och bemanning, skapa trygga anställningar och heltid som norm har kontoret tillsammans med äldreförvaltningen utrett förutsättningar för att erbjuda stöd och utbildning till stadsdelsförvaltningarna.

I samarbete med stadens ekonomichefer har ett långsiktigt kompetensutvecklingsprogram för ekonomer och controllers utarbetats. Programmet ska förstärka och fördjupa kunskapen kring verksamhetsstyrning och fokuserar på ekonomen som coach och ledare samt metoder för analys och kommunikation.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med äldrenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna erbjuda stöd och utbildning till stadsdelsnämnderna i arbetet med att skapa trygga anställningar, bra arbetsscheman och heltid som norm.	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Stadens medarbetare jobbar smartare med hjälp av moderna digitala verktyg

 Uppfylls helt

Analys

Arbetet i staden underlättas och arbetssätt effektiviseras med hjälp av digitala verktyg så att tid frigörs för att kunna fokusera på måluppfyllelse för verksamheter. Stadens nya koncerngemensamma ekonomisystem, elektronisk handel, mobil app för att attestera fakturor och rekvisitioner samt digitala samarbetsytor, Outlook, Skypemöten med mera är moderna verktyg som bidrar till att stadens medarbetare kan jobba smartare.

Projekt "Självskattning av digital mognad" för medarbetare inom stadens verksamheter har fortsatt under året genom att förbereda och förankra processer och arbetssätt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Påbörja projektet med självskattning av it-mognad för medarbetare inom stadens verksamheter, exklusive pedagogik	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Arbetet med att motverka diskriminering är en viktig del av stadens arbete för att leva upp till mänskliga rättigheter. Dessutom har arbetet med att synliggöra och motverka diskriminering inom stadens egna verksamheter fortsatt under året och en rad kunskaphöjande insatser har lanserats, exempelvis stadens diplomutbildning för ett hbtq-kompetent och normmedvetet bemötande samt en webbutbildning om diskrimineringsfrågor.

Nämndmål:

Stadens verksamheter har kunskap om mänskliga rättigheter och dess betydelse för arbetet att förebygga diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Stadsledningskontoret arbetar för att de mänskliga rättigheterna säkerställs inom stadens egna verksamheter. Genom information och utbildningsinsatser stärker kontoret medarbetarnas kompetens och bidrar till långsiktig kvalitetsutveckling. Kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter följer upp och ger råd i stadens arbete för mänskliga rättigheter såsom utvecklandet av ett jämställt, normkritiskt, antirasistiskt, icke-diskriminerade och tillgängligt arbetssätt.

Stadens program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck har antagits. En diplomutbildning för ett hbtq-kompetent och normmedvetet bemötande har lanserats. Utbildningen, som ska stödja verksamheterna att erbjuda stockholmarna jämlik service, har beställts till 760 medarbetare under året. Stadsledningskontoret har utarbetat en vägledning för stadens verksamheter att ge ett bättre bemötande utifrån hbtq-personers förutsättningar.

Staden är medlem i *European Coalition of Cities against Racism* (ECCAR) och kontoret har därför genomfört ett flertal aktiviteter för att synliggöra och motverka rasism, exempelvis genom en rapport utifrån stadens medborgar- och brukarundersökning om stockholmarnas upplevelser av diskriminering. Tillsammans med kulturförvaltningen har kontoret tagit fram en stadsövergripande webbutbildning om skyddet mot diskriminering samt stöttat utbildningsförvaltningen att utveckla arbetet med att motarbeta rasism och extremism i skolan.

Kommunstyrelsen har fortsatt att stärka de nationella minoriteternas rättigheter och arbete har pågått för att ta fram ett förslag på en stadsövergripande strategi för romsk inkludering. Stadens möjligheter att ingå i förvaltningsområde för samiska och meänkieli har fortsatt att utredas. Genom att stödja uppstarten av ett Sverigefinskt aktivitets- och kulturcentrum stöds och främjas det finska språket och den sverigefinska kulturen.

Kommunstyrelsen har stöttat utbildningsnämnden att driva ett våldspreventivt arbete. Under året genomfördes en satsning för att höja kompetensen bland stadens medarbetare som arbetar med förebyggande insatser för unga. Arbetet sker i nära samarbete med organisationen MÄN.

Organisering är fortsatt viktigt för att säkerställa ungas mänskliga rättigheter. Under året har studiecirkelsatsningen Ortens organisationer – studiecirklar om feminism och antirasism, avslutats där cirka 100 unga stockholmare har deltagit. Sommarjobsprojektet Rättighetsjakten har genomförts med målsättningen att öka kunskapen om rasism och antiziganism ur ett historiskt och nutida perspektiv.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ 	Kommunstyrelsen ska erbjuda nämnder och bolagsstyrelser stadens egna diplomutbildning om hbtq och normkritiskt bemötande	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Kommunstyrelsen ska i samråd med den romska minoriteten och berörda nämnder, såsom socialnämnden, utbildningsnämnden, kulturnämnden, arbetsmarknadsnämnden och en del stadsdelsnämnder, ta fram en strategi för romsk inkludering i Stockholms stad	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Kommunstyrelsen ska ta fram riktlinjer för stadens arbete med nationella minoriteter	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Stadsdelsnämnderna ska utbilda och säkerställa kompetens om rasism och diskriminering hos chefer och personal som möter invånare. Kommunstyrelsen ska bistå i detta arbete med utgångspunkt i ECCARS tiopunktsprogram	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Utbildningsnämnden ska, i samarbete med kommunstyrelsen, driva ett våldspreventivt arbete i skolan, till exempel utifrån utbildningsprogrammet Mentors in Violence Prevention (MVP)	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Utbildningsnämnden ska, i samarbete med kommunstyrelsen, utveckla arbetet med att motarbeta rasism och extremism i skolan genom exempelvis ett lärarnätverk. Arbetet utgår från stadens arbete med ECCARs tiopunktsprogram.	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

 Uppfylls helt

Analys

Barns rättigheter ska vara centrala för alla politikområden. Barnombudsmannen stödjer stadens verksamheter med att stärka barnrättsperspektivet. Verksamheterna ska lyssna på och ta till vara barns erfarenheter.

Under året har barnombudsmannen lämnat sin första rapport till fullmäktige om stadens arbete med barns rättigheter.

Nämndmål:

Stadens verksamheter har kunskap om strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad

 Uppfylls helt

Analys

Ett program för barnets rättigheter och inflytande antogs av fullmäktige i december. I barnombudsmannens uppdrag ingår bland annat att i samråd med förskolan säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter samt tillsammans med socialnämnden samarbeta i frågor som rör barns delaktighet och inflytande.

Stadsledningskontoret har arbetat med att ta fram rutiner för barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor samt rutiner för barns delaktighet och inflytande.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Nämnden ska etablera rutiner för arbetet med barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad (4.4)	2017-01-01	2017-12-31	
 	Nämnden ska etablera rutiner för arbetet med barns delaktighet och inflytande i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad (4.4)	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Analys

För att förebygga våld i nära relationer, sexuellt våld och hatbrott ska staden förstärka sina insatser mot diskriminering samt kompetenshöjning i genus, normkritik och antirasism. Förslag till förstärkningar inom området våld i nära relationer har arbetats in i budget 2018.

Nämndmål:

Stadens verksamheter har kunskap om genus och normkritik samt förutsättning att förebygga våld i nära relationer, sexuellt våld och hatbrott

 Uppfylls helt

Analys

Programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck som ska gälla 2017-2020 utgör en tydlig strategi för arbetet med att förebygga våld och ge stöd och skydd när det ändå uppstår.

Kommunstyrelsen har under året stöttat utbildningsnämnden att bedriva ett preventivt arbete kring våld, rasism och diskriminering samt hedersrelaterat våld och förtryck.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Analys

Stockholm ska vara en tillgänglig stad där alla, oavsett funktionsförmåga, ska kunna vara fullt delaktiga. Under kommunstyrelsen finns en funktionshindersombudsman som är en resurs för stadens nämnder och bolagsstyrelser samt bevakar stadens verksamheter.

Frågor om tillgänglighet och rätten till full delaktighet för personer med funktionsnedsättning är ett ansvar för alla nämnder och bolagsstyrelser. I arbetet följs programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning som under året har reviderats.

Arbetet med att införa stadens kommunikationsprogram har påbörjats.

Utvecklingsarbetet av Stockholm webb pågår och hänsyn behöver tas till den komplexitet som dagens digitaliserade samhälle innebär. Den tekniska plattformen är på plats och arbetet med välstrukturerat innehåll ska ta vid. Ett 50-tal kommunikatörer har utbildats i normkritik och inkluderande kommunikation. Samordning av kommunikationen har ökat för att förenkla för stadens olika målgrupper, bland annat genom arbete kring stadens närvaro i sociala medier.

Nämndmål:

Stadens kommunikation och digitala tjänster är målgruppsanpassade och lättillgängliga

 Uppfylls helt

Analys

Digitaliseringen av Stockholm stad uppnås genom ett arbete som förändrar beteenden och arbetssätt med hjälp av ny teknik och den syftar till att effektivisera verksamheter i takt med en föränderlig omvärld. Kommunikationen med invånare och besökare ska vara enkel och kontakten med staden ska vara samlad.

Kännedomen om stadens vision Ett Stockholm för alla har ökat genom att den har kommunicerats på flera sätt genom sociala medier, annonser och seminarier och möten.

Arbetet med det nya webbkonceptet har fortskridit och utveckling av den första betaversionen av nya stockholm.se har påbörjats. Dessutom har en kartläggning av alla förvaltningars och bolags konton i sociala medier genomförts för att ligga till grund för en gemensam utveckling och samordning inom staden.

Arbete med ett förslag till digitaliseringsprogram för Stockholms stad och dess bolag har pågått under perioden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Ta fram en ny plattform för Stockholm webb.	2017-01-01	2017-12-31	
  Ta fram och förbereda implementeringen av nytt digitaliseringsprogram för Stockholms stad	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Stöd och service för personer med funktionsnedsättning håller en hög kvalitet och stadens verksamheter följer programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

 Uppfylls helt

Analys

Gott stöd och god service till personer med funktionsnedsättningar präglas av en hög kvalitet i utförandet där brukarna känner trygghet och har ett inflytande över de insatser som ges. Under året har ett flertal utredningar genomförts inom området.

Stadsledningskontoret har i samverkan med förvaltningar, bolag, funktionshindersrådet och funktionshindersorganisationer reviderat programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Förslaget till nytt mål och ny inriktning för den nationella funktionshinderspolitiken har legat till grund för arbetet. Funktionshindersombudsmannen har medverkat i utbildningar hos bland annat socialförvaltningen och idrottsförvaltningen.

Funktionshindersombudsmannen har arbetat med en lägesrapport om stadens arbete med tillgänglighet och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
   Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och socialnämnden utreda förutsättningar för äldre med beslut om LSS-boende att få äldreomsorg	2017-01-01	2017-12-31	
   Kommunstyrelsen ska utreda organisation och konsekvenser av en centralisering av såväl handläggning som finansieringen av kommunala bostadstillägget för personer med LSS-beslut (KBH)	2017-01-01	2017-12-31	
   Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda i vilken form hälso- och sjukvården inom LSS ska bedrivas i staden efter att projektiden går ut	2017-01-01	2017-12-31	
   Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen se över samtliga individuella avtal avseende 9§9 LSS	2017-01-01	2017-12-31	

		Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utvärdera införandet av korttidstillsyn enligt LSS inom valfrihetssystemet	2017-01-01	2017-12-31
---	---	--	------------	------------

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen har under perioden fortsatt att stödja och följa upp nämndernas arbete med lokala utvecklingsprogram där ett särskilt fokus har legat på stöd till sju prioriterade stadsdelsnämnder samt relevanta facknämnder och bolag som samverkar med dessa.

Exempel på områden med särskild samordning har varit arbetsmarknadsnämndens stöd i sysselsättningsfrågor samt trafiknämndens insatser utifrån de lokala utvecklingsprogrammen kring trygghet i den offentliga miljön.

Tydlighet kring när och hur man som invånare kan delta i påverkansarbete eller ta till sig information har förbättrats. Fler platser för att ta del av information erbjuds – både digitalt och i fysiska rum. Intresset för att besöka Stockholmsrummet är fortsatt stort och både rummet och verksamheten har utvecklats under året.

Nämndmål:

Stadens verksamheter arbetar samordnat med medborgardialog och bidrar till att stärka alla stockholmares inflytande

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen bidrar till kunskap om och arbetssätt kring delaktighet och inflytande, bland annat genom seminarium och konferenser på temat där exempelvis erfarenheter av medborgarbudget som verktyg lyfts fram.

Under året har seminarier och hearings anordnats för att skapa förutsättningar för en meningsfull lokal demokrati och utöka kontakterna med fler invånare. Ett exempel är en hearing med organisationer och individer som arbetar med och för unga tjejers villkor i staden för att därigenom stärka unga tjejers inflytande och möjligheter till organisering.

Planering för utveckling av Stockholmsrummet har pågått under hösten för att kunna visa ännu fler projekt. Bostadsförmedlingen får en fast informationsplats och Stockholm konst tas in i rummet.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
		Kommunstyrelsen ska ta fram en strategi för att öka tillgången till möteslokaler för civilsamhället	2017-01-01	2017-06-30

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Analys

I program för upphandling och inköp uttrycks målen för staden att använda upphandling som ett medel för att driva samhällsutvecklingen i hållbar riktning. Tillhörande tillämpningsanvisningar anger hur nämnder och bolagsstyrelser ska arbeta för att nå målen. En ny lagstiftning om offentlig upphandling trädde ikraft den 1 januari 2017.

Under året har kommunstyrelsen haft en ledande och stödjande roll vid införandet av upphandlingsprogrammet och den nya lagstiftningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %				100 %	80%	2017

Nämndmål:

Stadens upphandlingar bidrar till ekologisk och social hållbarhet

 Uppfylls helt

Analys

För att bidra till målet om ekologisk och social hållbarhet i stadens upphandlingar har arbetet under året fokuserat på att ge råd och stöd till verksamheter inom området inköp och upphandling. En uppföljning av hur nämnders och bolags upphandlingar bidrar till sysselsättningsfrämjande åtgärder har tagits fram under året.

Under året har riktlinjer för Idéburet Offentligt Partnerskap, IOP arbetats fram och beslutats i kommunfullmäktige.

Projekt Vita Jobb-modellen har tagit fram särskilda arbetsrättsliga villkor inom tjänsteområdena bygg, taxi och hemtjänst.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden följa upp hur nämnders och bolags upphandlingar bidrar till sysselsättningsskapande åtgärder för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden i enlighet med stadens upphandlingsprogram. (4.8)	2017-01-01	2017-12-31	
  Kommunstyrelsen ska ta fram stadsövergripande riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap. (4.8)	2017-01-01	2017-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Stadsledningskontorets utfall för 2017 uppgår till ett nettoöverskott på 100,1 miljoner kronor. Överskottet beror till största delen på ett balanserat överskott inom den politiska organisationen, återhållsamhet samt vakanta tjänster under året. Kostnader för några av kontorets stora projekt inom it och e-handel har belastat driftbudgeten istället för att regleras mot eget kapital.

Stadsledningskon toret mnkr	Justerad budget 2017	Bokfört 171231	Avvikelse
SLK			
Kostnader	685,7	728,2	-42,5
Intäkter	-99,0	-219,2	120,2
Netto	586,7	508,9	77,8
Stadsövergripande			
Kostnader	44,2	30,7	13,5
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Netto	44,2	30,7	13,5
Centrala och gemensamma IT-lösningar			
Kostnader	402,9	425,6	-22,7
Intäkter	-402,9	-425,6	22,7
Netto	0,0	0,0	0,0
Politisk organisation			
Kostnader	184,8	113,6	71,2
Intäkter	0,0	-2,1	2,1
Netto	184,8	111,5	73,2
Bidrag			
Kostnader	612,0	603,5	8,6
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Netto	612,0	603,5	8,6
Kompetensutvecklingsmedel			
Kostnader	0,0	13,4	-13,4
Intäkter	0,0	-13,4	13,4
Netto	0,0	0,0	0,0
Sociala investeringar			

Kostnader	0,0	10,6	-10,6
Intäkter	0,0	-10,6	10,6
Netto	0,0	0,0	0,0
e-Tjänster			
Kostnader	0,0	8,9	-8,9
Intäkter	0,0	-8,9	8,9
Netto	0,0	0,0	0,0
Digital Förnyelse			
Kostnader	0,0	52,2	-52,2
Intäkter	0,0	-52,2	52,2
Netto	0,0	0,0	0,0
GSIT 2.0			
Kostnader	0,0	38,2	-38,2
Intäkter	0,0	-38,2	38,2
Netto	0,0	0,0	0,0
Skolplattformen			
Kostnader	19,0	95,2	-76,2
Intäkter	-19,0	-22,0	3,0
Netto	0,0	73,2	-73,2
Avskrivningar och internränta			
Kostnader	1,6	1,4	0,2
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Netto	1,6	1,4	0,2
Summa drift			
Summa kostnader	1 950,2	2 121,3	-171,1
Summa intäkter	-520,8	-792,1	271,2
Summa netto	1 429,3	1 329,2	100,1
Investeringar			
Kostnader	2,0	0,5	1,5
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Netto	2,0	0,5	1,5
Totalt netto inkl investeringar	1 431,3	1 329,7	101,6

Resultatenheter

Stadsledningskontorets resultatenhet för it-prislistan, avseende gemensamma och centrala it-kostnader, redovisar ett nollresultat 2017. Resultatenheten är nyinrättad 2017 och har inget ackumulerat resultat från tidigare år.

Resultatenheten visningsenheten redovisar ett överskott om 22,4 miljoner kronor för året. Visningsenheten har sedan tidigare år ett ackumulerat överskott på 2,2 miljoner kronor, vilket motsvarar 10 procent av enhetens budget. Överskottet förs över till 2018.

Investeringar

Kontoret har en investeringsbudget på 2,0 miljoner kronor för 2017. Investeringsbehovet är begränsat och utgörs främst av utrustning i Stadshusets lokaler. Årets investeringar uppgår till 0,5 miljoner kronor.

Stora projekt som inte är investeringar

Projekt SUNE (Stockholms stads Upphandling av Nytt Ekonomisystem)

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut har ett koncerngemensamt ekonomisystem upphandlats och implementerats på stadens förvaltningar och bolag (inkl. dotterbolag). I maj 2017 tog Stadsteatern, SISAB och Stockholm Parkering ekonomisystemet (Agresso M4) i bruk, vilka var bolagen i den sista utrollningsomgången. I uppdraget ingick även att införa ett nytt koncernrapporteringsystem, vilket för första gången används vid T2 2017.

Projekt SUNE avslutades av styrgruppen den 15 juni 2017, ett drygt halvår innan ursprunglig tidplan. Utfallet för projektet blev ca 20% under den kostnadsbedömning som gjordes i förstudien. Projektets resultat har överlämnats till förvaltnings- och utvecklingsorganisationen på stadsledningskontorets finansavdelning.

GSIT 2.0

Kontorets största projekt inom it-området perioden 2014-2018 är upphandlingen av gemensam it-service (Projekt GSIT 2.0). Projektet syftar till att genomföra centralupphandling samt införa en ny gemensam it-service för stadens förvaltningar och bolag, dvs förnyade upphandlingar av det som idag är HCL:s leverans till staden. Projekt GSIT 2.0 är tillsammans med Skolplattform Stockholm samordnat i ett gemensamt program under stadsledningskontorets ledning.

Under 2016 meddelades tilldelningsbeslut i samtliga fyra upphandlingar som ingår i projektet GSIT 2.0. Två av dessa upphandlingar, tjänsteupphandling för de pedagogiska verksamheterna och upphandling för de administrativa verksamheterna har blivit föremål för överprövning. Efter över ett års överprövning kunde staden i slutet av 2017 teckna avtal i upphandling för de administrativa verksamheterna. Tjänsteupphandling för de pedagogiska verksamheterna befann sig vid utgången 2017 i kammarrätten, i väntan på avgörande.

Projekt Skolplattform Stockholm

Under 2017 har projektet Skolplattform Stockholm levererat samtliga grundläggande administrativa basystem till samtliga skolformer. Detta innebär att förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning använder barn- och elevregister, schema, frånvaro- och närvaro samt elevdokumentation inom ramen för skolplattform.

Alla stora upphandlingar inom IT har överklagats. Det har kostat stora resurser i form av tid och pengar. Stadsledningskontoret har påbörjat och kommer behöva fortsätta en analys av hur upphandlingar inom området ska paketeras framöver alternativt ta tillbaka viss verksamhet i egen regi för att försöka undvika liknande situationer i framtiden.

Sociala investeringar

Kommunstyrelsen utvecklar stadens arbete med sociala investeringar som bidrar till att insatser sätts in i ett tidigt stadium för att minska insatser och kostnader i ett senare skede. Under året har kommunstyrelsen beslutat om medel till stadens första sociala investeringar.

Ombudgeteringar

Kontoret begär ombudgeteringar på totalt 64,8 miljoner kronor, varav 63,2 miljoner kronor motsvarar redovisade överskott för rotlar och partikanslier. Projektet elektroniska blanketter ombudgeterar 1,6 miljoner kronor till 2018.

Analys av balansräkning

Balansräkningens tillgångssida har minskat med -11,4 miljoner kronor, eller -3,6 procent, i jämförelse med årsbokslut 2016. Detta beror till största delen på minskade omsättningstillgångar med -10,5 miljoner kronor och avskrivningar enligt plan netto på anläggningstillgångar med -0,9 miljoner kronor. Bland omsättningstillgångarna har de största förändringarna skett genom att kundfordringarna minskat med -25,5 miljoner kronor medan interimfordringarna (förutbetalda kostnader och upplupna intäkter) har ökat med 14,8 miljoner kronor. Övriga fordringar har endast förändrats marginellt.

Synpunkter och klagomål

Stadsledningskontorets kommunikationsenhet tar kontinuerligt emot invånares och medarbetares frågor och synpunkter via våra digitala kanaler. De flesta tas om hand omgående, det vill säga personen får ett konkret svar på sin fråga eller får veta vem som ansvarar för frågan och dess kontaktuppgifter.

I utvecklingen av stadens webbkoncept används dessa tillsammans med särskilda användarundersökningar för analys av hur struktur och innehåll ska hanteras.

Synpunkter lyfts fram för varje ämne och verksamhet som utvecklas och byggs in som kravställda nyckeltal i webbuppföljningen.

Sammanfattande analys

Stadsledningskontoret arbetar för att stadens verksamheter ska nå den långsiktiga visionen om en stad för alla och bidra till en hållbar tillväxt i Stockholm. Kontorets roll är att skapa förutsättningar för en effektiv styrning och uppföljning inom Stockholms stad och säkerställa att de förtroendevalda får väl underbyggda beslutsunderlag. Vidare driver kontoret utvecklingsarbete för de viktigaste prioriteringarna och under året har fokus legat på att stärka samverkan mellan förvaltningar och bolag. Stadsledningskontoret har i uppdrag att tillhandahålla service och expertkompetens inom stadens organisation.

Ett Stockholm som håller samman

Kommunstyrelsen leder och samordnar arbetet med lokala utvecklingsprogram samt demokrati- och trygghetsinsatser med särskilt fokus på ytterstaden. Under året har ytterligare fördjupningar genomförts av den sociala hållbarhetskommisionen och ett stort antal åtgärder för en jämlik stad har genomförts.

Prioriterade utvecklingsområden inom stadens välfärdsverksamheter såsom förskola och skola, arbetsmarknadsåtgärder och socialtjänst har bland annat varit ett och att stärka lärande mellan förvaltningarna, resultatdialoger och beställare med fokus på att säkerställa kvalitet i leveranserna.

Staden arbetar med många olika boendelösningar för nyanlända, bland annat genom att tillfälligt omvandla fastigheter som inte längre används till sitt ursprungliga ändamål. Drygt 2 800 personer har anvisats till kommunen under året. De första byggloven för modulbostäder för ändamålet har vunnit laga kraft.

Utvärderingen efter attentatet på Drottninggatan den 7 april visar att stadens hantering över lag fungerade väl. Det har inletts ett visst förbättringsarbete, bland annat genom en utbildning i en ny krisledningshandbok.

Resultat från stadens trygghetsmätning presenterades under hösten och den visar på en ökad oro för att utsättas för brott i staden.

En satsning med fokus på trygghet har pågått i Järva för en ökad trygghet i ytterstaden. Kunskap om hur våldbejakande extremism motverkas behöver öka och erfarenhetsutbyte, nätverk och utveckling av arbetssätt har pågått under året.

De ambitiösa målen för bostadsbyggandet har uppnåtts under året, med över 7 400 påbörjade bostäder. Ett kraftigt bostadsbyggande med begränsade markytor och resurser ställer stora krav på samordning och effektiva processer. Kommunstyrelsens samordnande ansvar för stadsutvecklingsfrågor har prioriterat utveckling av arbetet inom samordnade skolplaneringen, SAMS, med fokus på ökad samverkan mellan berörda nämnder tillsammans med uppfyllandet av bostads målet.

I en utredning om att arrangera Vinter-OS och Paralympics i Stockholm 2026 konstaterades att det är fullt möjligt att genomföra spelen i Stockholm. Det politiska stödet var för svagt för att driva projektet vidare så arbetet avbröts och kansliet som arbetat med frågan avvecklades i juni.

Ett klimatsmart Stockholm

Arbetet med en hållbar utveckling av mark- och vattenvändning utgår från stadens miljöprogram, framkomlighetsstrategi, cykelplan med mera. En utbyggd kollektivtrafik är en viktig parameter av markanvändning i en hållbart växande stad. Uppgårelsen inom Sverigeförhandlingens storstadspaket för Stockholmsregionen har antagits under året och avtalen är undertecknade och godkända.

Kommunstyrelsen har under året drivit genomförande och uppföljning av Stockholms stads miljöprogram 2016–2019 samt Strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040. Fokus har bland annat varit att säkerställa största möjliga klimatnytta av stadens klimatinvesteringsmedel.

Arbete har också skett med det långsiktiga målet att helt ha avvecklat de fossila drivmedlen 2040.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Kommunstyrelsen arbetar kontinuerligt med effektiviseringar och förbättringar för att uppnå en god ekonomisk hushållning som säkrar en långsiktig balans i ekonomin. Under året har bland annat stadens koncerngemensamma ekonomisystem, inklusive koncernrapporteringsystem införts på samtliga förvaltningar och bolag. Det nya ekonomisystemet innebär ett minskat manuellt arbete och ökad säkerhet och effektivitet. Projektet Skolplattform Stockholm har levererat alla grundläggande administrativa basystem vilket innebär att förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning använder barn- och elevregister, schema, frånvaro- och närvaro samt elevdokumentation.

Kommunstyrelsen driver på och samordnar arbetet med att utveckla investeringsplaneringen utifrån kommunfullmäktiges mål och i enlighet med investeringsstrategin. Bland annat har kommunkoncernens gemensamma metodik för Samordning och Prioritering av Investeringsprojekt i Stockholms stad, SPIS, utvecklats i samspel med berörda förvaltningar och bolag.

Kommunstyrelsen har arbetat med att stärka Stockholmsregionens internationella position och förutsättningar för en fortsatt hållbar tillväxt. Arbete med OS-ansökan och lokalisering av den europeiska läkemedelsmyndigheten EMA har varit särskilt prioriterat under 2017.

Förberedelser för införandet av eDok har pågått under året. Kommunstyrelsen kommer att börja arbeta i eDok i slutet av januari 2018.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Staden har tagit flera steg för att stärka jämställdhet samt motverka diskriminering och rasism. Tre stadsövergripande program inom området mänskliga rättigheter har antagits vilket ger vägledning för stadens verksamheter i deras fortsatta arbete. Kommunstyrelsen samordnar stadens åtagande som utvecklingskommun för romsk inkludering och har tillsammans med flera nämnder bland annat arbetat med en strategi för romsk inkludering.

Utvecklingsarbetet av Stockholm webb pågår. Den tekniska plattformen är på plats och arbetet med välstrukturerat innehåll ska ta vid. Ett 50-tal kommunikatörer har utbildats i normkritik och inkluderande kommunikation.

Kommunstyrelsen har lanserat en process för arbetet med lika rättigheter och möjligheter och förvaltningarnas HR-funktioner har informerats om den nya diskrimineringslagstiftningen. Metoder och stöd i arbetet med kompetensförsörjning har tagits fram och finns tillgängligt på intranätet. Stadens medarbetarenkät är genomförd med gott resultat och hög svarsfrekvens.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

Uppfylls helt

Analys

En väl fungerande förskola och skola med hög kvalitet är en förutsättning för att alla barn i staden får goda och jämlika uppväxtvillkor. Stadens verksamhet för barn och ungdomar omfattar utbildningsverksamhet såväl som fritidsverksamhet med mera.

Kommunstyrelsen arbetar med en kontinuerlig och analytisk uppföljning och styrning av dessa verksamheter och bidrar genom detta arbete till att de håller en hög kvalitet.

Nämndmål:

Stadens verksamhet för barn och ungdomar håller en hög kvalitet

Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen ansvarar för att utveckla, följa upp och samordna stadens arbete med förskola och skola samt att säkerställa att resurser fördelas utifrån olika förutsättningar, bland annat socioekonomiska. I samarbete med utbildningsnämnden har kommunstyrelsen fokuserat på utvecklingen av mått och mätmetoder som följer upp skolornas inre kvalitets- och utvecklingsarbete. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för att utvärdera skolornas förmåga att genomföra ett gott systematiskt kvalitetsarbete och deras förmåga att framgångsrikt genomföra utvecklingsarbete som leder till förbättrat lärande och därmed förbättrade resultat för eleverna. Samarbete med externa aktörer sker i ökad omfattning för att hitta goda exempel.

Stockholms stad medverkar, i samarbete med Länsstyrelsen och Utbildningsdepartementet, i en ansökan för att starta en ackrediterad Europaskola från och med den 1 januari 2019. En Europaskola typ 2 ger företräde till barn på EU-myndigheter och andra organ som pekats ut av EU-lagstiftningen.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen ta fram mått och mätmetoder som följer upp skolornas inre kvalitets- och utvecklingsarbete	2017-01-01	2017-12-31	
 	Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden, samt de stadsdelsnämnder som lyfts fram i riktlinjerna för det lokala utvecklingsarbetet, utveckla samverkansformer med föräldrar och civilsamhälle runt grund- och gymnasieskolor med högt socioekonomiskt index	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Stadens verksamheter har en samordnad skolplanering under kommunstyrelsens ledning

Uppfylls helt

Analys

Antalet barn och elever ökar och takten i utbyggnaden av nya skolor ska öka. Fler skollokaler behövs både för att säkerställa att elever ska få plats på den skola som efterfrågas och för att upprätthålla lokaler som ger utrymme för en bra pedagogisk verksamhet med möjligheter att minska klassernas storlek.

Arbetet med en samordnad skolplanering i Stockholm, SAMS, har fortsatt för att säkerställa att berörda aktörer i staden har en gemensam bild av hur skolförsörjningen ska säkras i takt med att befolkningen växer. Arbetet sker i samverkan mellan utbildningsnämnden, exploateringsnämnden, idrottsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt Skolfastigheter i Stockholm AB. Samplaneringen med idrottsfunktioner har utvecklats.

En motsvarande gemensam planering för gymnasiet har initierats där fler parametrar måste tas hänsyn till. Bland annat är Stockholms stad del av en större gymnasierregion vilket påverkar planeringen inom stadens gränser.

Planeringsinriktningen för grundskolan har lagts fast och externa aktörer och fastighetsägare involveras i ökad omfattning för att säkerställa tillräcklig kapacitet av skollokaler.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 För att klara skolförsörjningen i ett växande Stockholm fortsätter den samordnade grundskoleplaneringen i Stockholm, SAMS. Arbetet med SAMS sker i samverkan mellan utbildningsnämnden, exploateringsnämnden, idrottsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)	2017-01-01	2017-12-31	
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden utreda organiseringen samt finansieringen av en centraliserad och gemensam kö från och med 2018 för fristående och kommunala förskolor	2017-01-01	2017-12-31	
 Kommunstyrelsen ska utarbeta stadsövergripande riktlinjer för förskoleplaneringen, med prioritering på nybyggnadsområden. Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska bistå kommunstyrelsen i detta arbete.	2017-01-01	2017-12-31	Avvikelse
<p>Analys</p> <p>Arbetet med att vidareutveckla förskoleplaneringen fortgår med inriktningen att stadsdelsnämnderna har huvudansvar för processen. Gemensamma arbets- och förhållningsätt avseende funktionalitet, kvalitet, hyresvillkor med mera utarbetas. Arbetet är ännu ej helt klart. Från januari 2018 ska en stadsövergripande hyresförhandlingsfunktion införas.</p>			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen har en samordnande roll i stadens insatser för nyanländas etablering. Ett viktigt resultat av detta har varit principer och övergripande innehåll i det sociala stöd som

staden ska tillhandahålla målgruppen för en framgångsrik etablering. En ändamålsenlig ansvars- och rollfördelning för stadens mottagande har utretts.

Det förebyggande arbetet är grundläggande för att minimera sociala insatser senare i livet och öka förutsättningarna för stockholmarna att kunna försörja sig själva och ha en egen bostad.

Ersättningssystemet för ensamkommande barn har förändrats under året och kommunstyrelsen har haft i uppdrag att utreda hur ersättningen kan fördelas i staden. Ett omfattande omställningsarbete har genomförts av berörda nämnder utifrån beslut om nya ersättningsnivåer. En ny ansvarsfördelning kring hantering av statsbidrag för ensamkommande barn har införts under året.

Nämndmål:

De sociala skillnaderna för barn och unga i Stockholm minskar

Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen ansvarar för och utvecklar stadens arbete med sociala investeringar. De sociala investeringarna bidrar till att insatser sätts in i ett tidigt stadium för att minska insatser och kostnader i ett senare skede. Under året har kommunstyrelsen tagit beslut om medel till stadens första sociala investeringar. Tidiga insatser är en röd tråd i de projekt som beviljats medel och flertalet föreslagna insatser syftar till att minska sociala skillnader för barn och unga i staden. En struktur för uppföljning och styrning av sociala investeringsprojekt har tagits fram. Projekten kommer pågå de närmaste tre till fem åren.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Kommunstyrelsen ska i samarbete med bolagen i Stockholms Stadshus AB och arbetsmarknadsnämnden aktivt bidra till stadens arbete med etablering av nyanlända på bostads- och arbetsmarknad.	2017-01-01	2017-12-31	
	Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda hur mottagande av ensamkommande barn ska utformas för att säkerställa likställighet och hög kvalitet.	2017-01-01	2017-12-31	
	Ta fram en modell för medborgarbudget	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

Uppfylls delvis

Analys

För att Stockholm ska vara en trygg och en säker stad måste alla nämnder och bolagsstyrelser arbeta mot samma mål och med systematiska metoder. Återkommande mätningar genomförs för att följa upp stockholmarnas upplevda trygghet, nöjdhet med städning av gator och torg samt skötsel av parker och grönområden. Undersökningarna ska

användas för att utveckla verksamheten men också för att analysera och åtgärda skillnader i staden.

Årets utfall för kommunfullmäktiges indikatorer Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor, Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden och Stockholmarnas nöjdhet med rent och städad, nådde inte upp till kommunfullmäktiges mål.

Resultatet från stadens trygghetsmätning, som genomförs vart tredje år, visar på en ökad oro för att utsättas för brott i staden. Skillnaderna är stora mellan stadens områden och den upplevda tryggheten skiljer sig även tydligt åt mellan män och kvinnor.

Stadens hantering av händelsen på Drottninggatan den 7 april har utvärderats och resultatet av utvärderingen visar att staden agerade snabbt och effektivt men att det också finns lärdomar och erfarenheter som tas tillvara för att utveckla krisledningen i staden. Ytterligare utvärderingar under året rör bland annat brand vid boende för nyanlända i Fagersjö samt kring hanteringen av skjutningar i staden.

Under perioden har en särskild satsning med fokus på trygghet i Järva pågått. Kommunstyrelsen har koordinerat och samordnat berörda nämnders insatser för en ökad trygghet i ytterstaden. En inventering av sociala och situationella förebyggande trygghetsåtgärder i området har genomförts och ytterligare behov har identifierats. Stadens strategiska samverkan med polisen har också utvecklats under året.

Samordnaren mot våldsbejakande extremism leder arbetet med att stärka stadens kunskap och medvetenhet om hur extremism på bästa sätt motverkas. Erfarenhetsutbyte, nätverk och utveckling av arbetssätt pågår och under året har nitton av stadens nämnder beslutat om lokala handlingsplaner.

Indikator	Periodens utfall	Utfall i män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	80 %			100 %	100 %	100 %	2017
Analys Arbetet kring risk- och sårbarhetsanalysen är påbörjad men har inte avslutats under året då en översyn för hela stadsledningskontoret ska göras.							

Nämndmål:

Stadens verksamheter bidrar till en mer jämlik tillgång till stadskvalitéer

 Uppfylls helt

Analys

Kommunfullmäktige har fattat beslut om Riktlinjer för ett Grönare Stockholm. Stadsledningskontoret har bistått trafikkontoret i arbetet med att ta fram förslag på gröna satsningar 2017. Förslag på inriktning och genomförande av gröna investeringar har antagits i trafiknämnden och en samordningsgrupp som leds av stadsträdgårdsmästaren har inrättats.

Fokus Skärholmen är ett särskilt prioriterat stadsutvecklingsprojekt för en hållbar utveckling där en särskild organisation för styrning och samordning har inrättats. Projektet innebär en planering för ett tillskott av bostäder och tillhörande samhällsservice i ett område i ytterstaden där utbyggnaden hittills varit blygsam. I ett samlat utvecklingsarbete samordnas stadsutvecklingsprojekten med stadsdelsnämndens lokala utvecklingsprogram och andra satsningar. Arbetet sker med utgångspunkt från ett antal ledord: sammanhållen och varierad, levande och innehållsrik samt delaktig och lärande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kommunstyrelsen ska särskilt följa upp och samordna genomförandet av satsningar på offentliga rum, bland annat genomförandet av åtgärder inom ramen för riktlinjerna för Ett grönare Stockholm	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Analys

För att säkerställa att byggandet av bostäder når nödvändiga nivåer på kort sikt är målet att 40 000 bostäder ska byggas till och med år 2020. Fokus ska ligga på hyresrätter med rimliga hyror vilket ökar kravet på prioriteringar i investeringsverksamheten och kostnadsmedvetenhet i projekten. För att kunna öka byggandet och hålla en god kvalitet måste samverkan mellan stadens nämnder förbättras. Kommunstyrelsen ska ha ett tydligt ansvar för styrning och samordning. I maj 2017 hade hälften av etappmålet 40 000 bostäder uppnåtts, och förutsättningarna för att målet nås är mycket goda.

Riktlinjer för bostadsförsörjningen 2017-2020 har antagits och de grundar sig på en analys av den demografiska utvecklingen, efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar.

Inom den sociala hållbarhetskommisionens har utvecklingsområde boende och stadsmiljö utrett hur satsningen på ökat bostadsbyggande ska förenas med högt ställda mål för social hållbarhet och goda stadsmiljöer.

I arbetet med att säkerställa boenden för särskilt prioriterade grupper har fokus varit bostäder för nyanlända och ensamkommande flyktingbarn. Kommunstyrelsen har en samordnande och pådrivande roll i detta arbete. Staden arbetar med många olika alternativ för att få fram akuta boendelösningar för de drygt 2 800 nyanlända som anvisats till kommunen under året. Bland annat har befintliga fastigheter, som av andra skäl inte längre används för sitt ursprungliga ändamål, omvandlats för att få fram boende för de som kommunen tar emot. De första byggloven för modulbostäder har nu vunnit laga kraft och inflyttning sker kring årsskiftet.

Enligt preliminära uppgifter har cirka 7 500 bostäder byggstartats under 2017. Årsmålet 7 000 stycken nåddes därmed med marginal. Målet om 3 500 påbörjade hyresrätter nåddes delvis då drygt 3 000 hyresrätter påbörjats, vilket är cirka 85 procent av årsmålet. Mot slutet av året bromsade marknaden för nyproduktion in och stadsledningskontoret har gjort fördjupade analyser av projektportföljen och initierat dialoger med branschen.

De preliminära uppgifterna för helåret anger också att sammanlagt 847 studentbostäder färdigställts. Det innebär en ökning med 36 procent jämfört med 2016, men årsmålet 2 460 studentbostäder nåddes inte. Stadens åtagande om 4 000 färdigställda studentbostäder 2013-2017 kommer sannolikt att uppnås i början av år 2018.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal färdigställda studentbostäder	847 st			618 st	2 460 st	2 460 st	2017

Nämndmål:

Stadens mål för bostadsbyggande uppnås genom samordning, uppföljning och helhetssyn

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen ansvarar för strategisk styrning, samordning, framtagande och utveckling av en för staden gemensam projektportfölj. Syftet är en ökad samordning mellan nämnder och bolag samt att säkerställa att kommunfullmäktiges mål för bostadsbyggandet uppfylls.

Ett pågående uppdrag för kommunstyrelsen är att ha huvudansvaret att samordna arbetet med bostadsbyggande med utbyggnad av trafikinfrastruktur samt utbyggnad av exempelvis skola, förskola, äldreboenden, idrottsanläggningar och kommersiella lokaler.

Arbetet med att samordna stadens allmännyttiga bostadsbolags produktion av bostäder har intensifierats under året i syfte att nå målen. Resultatet av samordningen har lett till ökad prognossäkerhet och att fler hyresrätter i bolagens bestånd kommer att byggas.

Under året har kommunstyrelsen arbetat för en lösning för att öka radarkapaciteten i regionen samt minska radarns påverkan på bostadsbyggandet. Under hösten skrevs överenskommelsen mellan staden och Luftfartsverket under som innebär att många tusen bostäder kan uppföras utan att begränsa radarkapaciteten.

Stadsledningskontoret har under året ansvarat för stadens medverkan i Sveriges ansökan som värdland för EU-myndigheten EMA. Kontoret har bistått Socialdepartementet i frågor rörande bostäder, kontorslokaler, skolor och förskolor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden kvalitetssäkra uppföljningen av bostadsmålet och utveckla dess uppföljningssystem	2017-01-01	2017-12-31	
  Kommunstyrelsen ska tydliggöra och säkerställa strategisk samordning av stora stadsövergripande projekt	2017-01-01	2017-12-31	
   Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna, göra en översyn av det aktuella systemet för beställning samt finansiering av bostäder med särskild service och	2017-01-01	2017-12-31	

utreda förutsättningar för en centralisering av ansvaret.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

 Uppfylls helt

Analys

Staden arbetar för ett tillgängligt och inkluderande idrottsliv med ett stort föreningsengagemang och kommunstyrelsen samordnar och följer upp nämndernas arbete.

Under året har principer för ett demokratistöd för unga tagits fram. Stödet har beviljats till ett tiotal föreningar för olika typer av lokala demokratistärkande aktiviteter och ska ge bättre förutsättningar för att öka engagemang och delaktighet bland stadens unga.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fördela demokratistöd till organisationer som arbetar med lokalt demokratiarbete (1.5)	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Stadens utbyggnation för idrottslivet sker med ett stadsövergripande synsätt

 Uppfylls helt

Analys

I arbetet för ett tillgängligt och inkluderande idrottsliv med ett stort föreningsengagemang ska ett gemensamt lokalprogram underlätta utbyggnaden av samplanerade idrottshallar.

Kommunstyrelsen säkerställer att det samplaneras och prioriteras utifrån bostadsbyggnads mål och målet om en sammanhållen stad. Stadsledningskontoret har samverkat kring skollokaler för idrott och föreningsliv, bidragit till att forma utredningar om skolkostnadsersättningen och föreningslivets tillgång till skollokaler.

Inom ramen för stadens SAMS-arbete har samordningen mellan behovet av skolutbyggnad och nya idrottshallar för föreningslivet förstärkts. Under året har ett flertal projekt bedömts lämpliga att samplanera med delat nyttjande av idrottsfunktionen. Ett exempel är planeringen av en ny skola vid Vårbergsvägen i Skärholmen som fullt ut förbereds för utnyttja den nya idrottshall som ska byggas i anslutning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls helt

Analys

Syftet med stadens arbete med evenemang och film är att bidra till livskvalitet och att påverka upplevelsen av Stockholm på ett positivt sätt för stockholmare och besökare.

Stadens program för evenemang, där ett tillgängligt kulturliv är ett av kärnvärdena, har införts under året.

Nämndmål:

Stockholm har stora evenemang som stärker stadens varumärke: öppenhet, innovation och hållbarhet

 Uppfylls helt

Analys

Flera olika evenemang har genomförts under året, där UEFA Europa League finalen (UEFA) var ett av de större som Stockholm agerade värdstad för. Turistekonomiskt var evenemanget lyckat.

I en utredning om att arrangera Vinter-OS och Paralympics i Stockholm 2026 konstaterades att det är fullt möjligt att genomföra spelen i Stockholm men arbetet avbröts då det samlade politiska stödet var för svagt för att driva projektet vidare. Det kansli som jobbat med frågan avvecklades i slutet av juni.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kommunfullmäktige ska under året ta ställning till om staden ska lämna in en intresseanmälan om att arrangera Vinter-OS och Paralympics 2026.	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Analys

Stockholms äldre ska kunna vara fullt delaktiga när stadens verksamheter beaktar äldres livsvillkor, önskemål och behov. De personer i behov av äldreomsorg kan ta del av en god omsorg som präglas av en hög kvalitet i utförandet där äldre känner trygghet och har ett inflytande över de insatser som ges.

Fokus för perioden har varit att slutföra en utredning av hemtjänstutförarens effektivitet samt arbetet med kommunalisering av hemsjukvården.

Dessutom har insatser som stärker stadens målsättning om att Stockholm ska vara en stad där alla, även äldre, kan vara aktiva samhällsmedborgare genomförts. En viktig del för att nå denna målsättning är stadens arbete för att bli en äldrevänlig stad.

Nämndmål:

Äldres livsvillkor och behov beaktas av stadens verksamheter och äldreomsorgen har en god kvalitet oavsett utförare

 Uppfylls helt

Analys

Behovet av vissa boendeformer inom äldreomsorg minskar, men enligt demografiska prognoser kommer behovet att öka igen inom tio år. För att möta de framtida behoven måste därför planeringen av äldreboenden ha ett långsiktigt perspektiv.

En projektorganisation för kommunalisering av hemsjukvården finns på plats och är fullt igång med arbetet både internt i staden samt i samarbete med Storsthlm.

Äldreombudsmannen har deltagit i äldreförvaltningens arbete med att ta fram en strategi för hur Stockholm ska bli en mer äldrevänlig stad och under året har ombudsmannen arbetat med en årsrapport om stadens förebyggande arbete. Staden har ansökt om medlemskap i Världshälsoorganisationens nätverk för äldrevänliga städer.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra en genomlysning av de kommunala hemtjänstutförarnas effektivitet, organisation och utvecklingsmöjligheter	2017-01-01	2017-12-31	
 	Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden samordna och följa processen med kommunalisering av hemsjukvården samt utreda kostnaderna för att ta emot delegeringar från landstinget. I arbetet ska erfarenheterna av kommunaliseringen av hemsjukvården inom LSS-verksamheten tas till vara	2017-01-01	2017-12-31	
 	Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden utveckla "hitta och jämför service" så att det bland annat ska bli möjligt att söka efter idéburna och icke-vinstdrivande aktörer och intressentboende	2017-01-01	2017-12-31	Avvikelse
Analys				
Möjligheten att via "Hitta service" på nya stockholm.se hitta och välja äldreboenden som drivs av idéburna organisationer och olika typer av intressentboende, ingår i omarbetning av ämnesingången "Äldreomsorg". Planering och förberedelser inför byggstart pågår. Starten för det tekniska utvecklingsarbetet är försenat till följd av kvalitetsmässiga problem med leveranser i projekten "Nya stockholm.se" och "Hitta service".				
 	Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden, stadsdelsnämnderna och Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda vilka av de fastigheter som används som sär-skilda boenden kan omvandlas till trygghetsboende med aktivitetscentra. De ekonomiska effekterna ska särskilt belysas	2017-01-01	2017-12-31	
 	Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram förslag på hur en utökad kommunikation om boende för äldre kan utformas	2017-01-01	2017-12-31	

 	Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda införande av enhetlig ersättning och samlat kösystem för servicehusen	2017-01-01	2017-12-31
---	---	------------	------------

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Hållbar energianvändning syftar till att minska klimatpåverkan, effektivisera användningen och omställningen till förnybar energi. Miljöprogrammet är grunden för stadens miljöarbete och kommunstyrelsen ska vara pådrivande i genomförande och uppföljning.

Arbetet under året har fokuserat på att genomföra de utredningar som specificeras i Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040.

Kommunstyrelsen har bland annat tagit fram en rapport som underlag till hur staden som organisation ska bli fossilbränslefri till 2040 samt samverkat kring den regionala klimatfärdplanen och det nationella initiativet Fossilfritt Sverige. Stadsledningskontoret har haft kontakter med näringslivet inom till exempel hållbara transporter och miljöteknik. Samverkan med andra storstäder i världen har också skett inom ramen för medlemskapet i C40 och Carbon Neutral Cities Alliance, CNCA.

Nämndmål:

Staden har arbetssätt för att nå målet om utsläppen av växthusgaser

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen ska vara pådrivande i genomförande och uppföljning av Stockholms stads miljöprogram 2016–2019 samt Strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040. Målet om fossilbränslefrihet angår alla stadens verksamheter och stadsledningskontoret ska driva på och säkerställa att de insatser och utredningar som ingår i strategin vidtas inom stadens verksamheter.

Under året har arbetet fokuserat på de elva utredningar som genomförts under 2017. Samtliga utredningsrapporter har presenterats. En av de viktigaste åtgärderna för att nå klimatmålet på kort sikt är att kolanvändningen i kraftvärmeverket i Värtan (KVV6) avvecklas. Stadsledningskontoret har tillsammans med Fortum Värme och Stockholms Stadshus AB listat de åtgärder där staden och Fortum Värme behöver samverka för att underlätta kolavvecklingen.

Särskild samverkan har skett kring Stockholms läns landstings Klimatfärdplan 2050, och det nationella initiativet Fossilfritt Sverige. Staden kan visa vägen och gå före genom att bli fossilbränslefri 2030 och under året har en riktlinje för detta tagits fram i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och servicenämnden.

Kommunstyrelsen ansvarar för hanteringen av stadens särskilda satsning på klimatinvesteringar. Under året har dialog förts med olika delar av stadens verksamheter kring lämpliga ansökningar, framför allt inom trafikområdet, energieffektivisering och inom klimatanpassning. Detta har resulterat i en stor ökning av antalet ansökningar.

Kännedomen om stadens klimatarbete behöver öka bland medarbetare, stockholmare och externa aktörer och därför har ett ramverk för kommunikationen runt ett klimatsmart Stockholm färdigställts.

För att säkerställa ett klimatsmart bostadsbyggande behöver befintliga forum och samarbeten inom hållbart byggande samordnas. En översiktlig utredning kring detta har genomförts med hjälp av inhämtad information från berörda förvaltningar.

I upphandlingar ställs krav om miljövänliga transporter och att arbetet genomsyras av ett hållbart arbetssätt genom exempelvis ny teknik som minskar resandet.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen ska samordna existerande forum på temat hållbart byggande och fastigheter.	2017-01-01	2017-12-31	
 	Kommunstyrelsen samordnar klimatstrategins genomförande	2017-01-01	2017-12-31	
 	Kommunstyrelsen ska i samarbete med Fortum Värme ta fram en plan för avveckling av kolanvändningen - KVV6.	2017-01-01	2017-12-31	
 	Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och servicenämnden ta fram en handlingsplan för att staden som organisation ska vara fossilbränslefri 2030.	2017-01-01	2017-12-31	
 	Kommunstyrelsen ska ta fram ett underlag för vägledning om olika klimatåtgärders kostnadseffektivitet och synergieffekter till de utredningar som staden gör kring fossilbränslefritt Stockholm 2040	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Analys

Stadens transporter ska vara miljöanpassade samtidigt som staden växer. Kommunstyrelsen ska bidra till att nå målet om en hållbar stad med minskad biltrafik och ökad andel gång-, cykel- och kollektivtrafik. Det sker genom att delta i och tillvarata stadens intressen i nationella och regionala förhandlingar och samverkansforum.

Det långsiktiga målet är att ha en fordonsflotta som är oberoende av fossilbränsle 2030 och att helt ha avvecklat de fossila drivmedlen 2040. För att nå målen om minskade utsläpp av växthusgaser har kommunstyrelsen bland annat tagit fram en riktlinje för arbetet med fossilbränsleminskningen fram till 2030 i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och servicenämnden.

Av cirka 100 beslutade investeringar inom klimatmiljarden sedan 2015 avser cirka 20 sådana som syftar till att uppnå målet om hållbara transporter. Bland dessa finns åtgärder

som ska leda till förbättrad framkomlighet för stombussar, utveckling av sjötransport som ersättning för lastbil, utprovning av eco-asfalt samt anskaffning av skräpkorgar med solcellskomprimering och el-cyklar.

Projekt "Samlastning av stadens egna varuleveranser" har bedrivits under året.

Nämndmål:

Miljöbelastningen från stadsledningskontorets resor minskar

Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande strategiska transportinfrastrukturfrågor som berör staden, vilka är viktiga förutsättningar för målet om ett fossilbränslefrött Stockholm till 2040.

Stadsledningskontoret har under året strävat efter att resor i tjänsten ska ske med det mest klimatsmarta alternativet, exempelvis kollektivtrafik samt tåg för resor inom Sverige. Dessutom använder medarbetarna digitala möten i större utsträckning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska genomföra en förstudie, i samverkan med trafiknämnden kring samlastning av stadens egna varuleveranser. Servicenämnden och exploateringsnämnden ska bistå i detta arbete.	2017-01-01	2017-12-31	
  Minska resandet för medarbetare och samarbetspartners genom att använda Skype-möten där så är möjligt.	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen ska stötta nämnderna när de tar fram möjliga åtgärder som bidrar till en hållbar utveckling av mark- och vattenanvändningen i takt med att staden växer. Arbetet utgår från stadens miljöprogram, framkomlighetsstrategi, cykelplan med mera. En utbyggd kollektivtrafik är en viktig parameter av markanvändning i en hållbart växande stad. I juni godkände kommunfullmäktige uppgörelsen inom Sverigeförhandlingens storstadspaket för Stockholmsregionen.

Översvämningsrelaterade frågor är prioriterade i stadens arbete med klimatanpassning. Arbetet är processinriktat och syftar till att löpande ta fram underlag och förslag till åtgärder för att mildra konsekvenserna av ett klimat i förändring i befintlig och ny stadsmiljö.

Nämndmål:

Kommunstyrelsen tillvaratar stadens intressen i större infrastrukturförhandlingar

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen har huvudansvaret att samordna arbetet med bostadsbyggande med utbyggnad av trafikinfrastruktur. Arbetet sker i samarbete med andra berörda nämnder, Stockholms läns landsting och övriga parter.

Kommunstyrelsen har lett och representerat staden i Sverigeförhandlingen. I april kom staden, landstinget, staten och berörda kommuner överens om ett storstadspaket för Stockholmsregionen och utbyggnad av kollektivtrafiken i regionen. Avtalen är nu undertecknade och godkända av landstinget och berörda kommuner, men ännu inte av staten.

Kommunstyrelsen har även samordnat stadens deltagande i utbyggnaden av tunnelbanan i enlighet med 2013 års Stockholmsförhandling samt för Tvärbana Norr Kistagrenen.

Nämndmål:

Staden har metoder och arbetssätt för att förebygga effekter av ett förändrat klimat

 Uppfylls helt

Analys

Insatserna för en klimatsmart stad utgår från Stockholms miljöprogram 2016–2019 som innefattar målet om att reducera sårbarheter i stadsmiljön till följd av ett klimat i förändring.

Under året har arbetet inriktats mot att definiera stadens behov av att definiera mål och ansvarsfördelning för stadens framtida skyfallshantering. Genomförda pilotprojekt kring skyfallshantering i befintlig miljö samt fördjupad sårbarhetsanalys kring samhällsviktig verksamhet och skyfall utgör värdefulla underlag i det fortsatta arbetet med skyfallsprinciper.

Satsningen på klimatinvesteringsmedel vänder sig också till klimatanpassningsåtgärder och stödande insatser har genomförts för få igång arbetet med att utveckla projekt.

Kommunikationen kring stadens klimatanpassningsarbete har utvecklats och kommunikationsunderlag har tagits fram. Klimatanpassningsarbetet rapporteras inom Carbon Disclosure Project för internationell jämförelse.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kommunstyrelsen ska ansvara för att genomföra en fördjupad stadsövergripande risk- och sårbarhetsanalys med fokus på konsekvenser för samhällets funktionalitet vid skyfall	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

 Uppfylls helt

Analys

Stadsledningskontoret arbetar ständigt med att förbättra möjligheter till återvinning och hantering av avfall i Stadshuset samt kontorets övriga lokaler.

Nämndmål:

Stadsledningskontoret har rutiner för återbruk och hantering av avfall

 Uppfylls helt

Analys

Stadsledningskontoret har rutiner för återbruk av exempelvis telefoner och hantering av avfall och arbetar för att förbättra rutinerna för att kunna ta tillvara och återanvända samt sortera mer. Återanvändning av kontorets möbler och inventarier prioriteras och genom ett kontinuerligt underhåll förlängs livslängden för inventarier vilket minskar behovet av att köpa nytt.

Stadsledningskontoret har tagit fram nya rutiner för att återvinna bland annat matavfall. Arbetsättet har prövats på fastighetskontoret och möbler för återvinning kommer initialt finnas i stadsledningskontorets gemensamma lunchrum.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

 Uppfylls helt

Analys

Enligt miljöprogrammet ska staden i upphandlingar, där det är möjligt, ställa krav på att transporter har liten klimat- och luftpåverkan samt att skadliga kemikalier undviks.

I de upphandlingar stadsledningskontoret gjort under året har det varit möjligt att ställa krav på att varorna ska vara giftfria.

Nämndmål:

Stadsledningskontoret upphandlar varor och tjänster som inte är skadliga för miljö och människor

 Uppfylls helt

Analys

I upphandlingar ställs krav på hållbarhet där den vara eller tjänst som upphandlas ska vara hållbar både för miljö och för människor.

I förfrågningsunderlaget i en varuupphandling under året ställde kontoret krav på att leverantörens varor inte innehåller farliga ämnen och kemikalier. Dessutom ska leverantörens sortiment omfatta ekologiska produkter.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion

 Uppfylls helt

Analys

Med utgångspunkt i innovationsstrategin ska kommunstyrelsen samordna arbetet med att skapa innovationskraft i egna verksamheter och bidra till Stockholm som kunskapsregion. Under året har ett projekt påbörjats för att utveckla en idésluss som ska vara ett verktyg för att stödja arbetet med innovation och förändringsarbete för medarbetare och chefer samt sprida lärande och goda exempel inom staden.

Kommunstyrelsens samarbete med akademi och forskning har fortsatt och utvecklats under året.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall i män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Års mål	KF:s årsmål	Period
 	Andel av befolkningen, 25-64 år, med eftergymnasial utbildning	58 %				76,9	76,9%	2017

Nämndmål:

Stockholms stad är en innovativ och lärande organisation som samverkar med regionens lärosäten

 Uppfylls helt

Analys

Samarbetet inom Openlab har utvecklats inom ramen för ett nytt samverkansavtal. Bland annat har sökandetrycket från studenter ökat och inom ramen för partnerskapsavtalet med KTH har personutbytet fortsatt liksom arbetet med gemensamma forskningsansökningar. Staden och Stockholms universitet driver ett gemensamt arbete för att få till stånd ett motsvarande samverkansavtal. Vidare har det fortsatta samarbetet med akademi och näringsliv inom Digital Demo Stockholm prioriterats under 2017.

Samverkan med Handelshögskolan i Stockholm och företagsekonomiska institutionen vid Stockholms universitet samordnas av stadsledningskontoret. Pågående forskningsprojekt följs och ytterligare forskning om offentlig verksamhet vid skolorna initieras. Kontoret deltar i arbetsmarknadsmässor vid Stockholms universitet och Handelshögskolan i Stockholm för att marknadsföra staden som en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Kommunstyrelsen ska ingå avtal om Openlab för perioden 2017-2019	2017-01-01	2017-12-31	
 	Kommunstyrelsen ska samordna genomförandet av stadens innovationsstrategi och utveckla en idésluss för innovationer	2017-01-01	2017-12-31	
 	Kommunstyrelsen ska systematisera arbetet med att ta fram de utmaningar som staden ger till Openlab och resultaten ska	2017-01-01	2017-12-31	

	omhändertas på ett mer strukturerat sätt.		
✓ 	Kommunstyrelsen ska ta fram en strategi för hur staden ska samverka och arbeta med regionens universitet och högskolor samt även med stiftelserna Electrum och Vetenskapsstaden	2017-01-01	2017-12-31
✓ 	Kommunstyrelsen ska undersöka möjligheten att etablera ett närmare samarbete med Stockholms universitet på en strategisk nivå rörande forskning, utveckling, innovation och utbildning	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

 Uppfylls helt

Analys

Stockholm är en attraktiv stad för småföretagare och det lokala näringslivet stärks genom att tillhandahålla utvecklad företagservice och rådgivning. Entreprenörskap och eget företagande bland kvinnor och utrikes födda stöds särskilt.

Staden samverkar med både offentliga och privata aktörer för att öka företagandet i Stockholm. Kommunstyrelsens styrgrupp för näringslivsfrågor har träffats vid ett flertal tillfällen under året för att bland annat diskutera erfarenheter och åtgärder utifrån NKI-undersökningen.

Nämndmål:

Stockholm har ett innovativt och konkurrenskraftigt näringsliv genom strategisk samordning av stadens insatser

 Uppfylls helt

Analys

Staden samverkar med både offentliga och privata aktörer för att öka företagandet i Stockholm. Kommunstyrelsens samordningsansvar för näringslivsarbetet säkerställs genom en styrgrupp som leder det strategiska arbetet för förbättrade näringslivskontakter och minskade hinder för företagande i Stockholm.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ 	Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder ta fram en strategi för utveckling och uppföljning av nya arbetsplatser och kommersiella lokaler i stadens stadsutvecklingsområden	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Analys

För att fler ska kunna försörja sig själva bedrivs utvecklingsarbete av stadsledningskontoret. Fokus i detta arbete ligger på att hjälpa unga in på arbetsmarknaden bland annat genom satsningen på feriearbeten samt att ge personer långt från arbetsmarknaden möjlighet till arbete i staden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall i män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2016	Års mål	KF:s års mål	Period
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	0 st			3 st	2 st	850 st	VB 2017
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	1 st	1 st	0 st	1 st	5 st	500 st	VB 2017
  Antal tillhandahållna platser för sommarjobb	7			4	5 st	8 500 st	2017
  Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	35 st	12 st	23 st	8 st	7 st	8 500 st	2017

Nämndmål:

Stadens verksamheter utvecklar metoder för ökad inkludering på arbetsmarknaden

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen har under året, tillsammans med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden, utrett möjligheterna att förbättra samhällsinformation och vägledning till nyanlända i eget boende. Samhällsinformationen ska vara likartad till alla nyanlända och utgöra en del av det sociala stöd som staden erbjuder de nyanlända för att förstärka möjligheterna till en snabb etablering på arbetsmarknaden och i det svenska samhället.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och socialnämnden utreda möjligheterna att förbättra samhällsinformation och -vägledning till nyanlända i eget boende (EBO) och ge förslag på hur en sådan verksamhet skulle kunna utformas.	2017-01-01	2017-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen säkerställa att stadens verksamheter tillhandahåller Stockholmsjobb och ungdomsanställningar.	2017-01-01	2017-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden se över ersättningsmodellen för gymnasial vuxenutbildning.	2017-01-01	2017-04-30	
  Kommunstyrelsen ska utreda hur nämnderna kan ersättas för kostnader för ekonomiskt bistånd för nyanlända som inte ryms inom nuvarande resursfördelningsmodell.	2017-01-01	2017-04-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet

 Uppfylls helt

Analys

Under 2017 har en ny rättighet införts till viss behörighetsgivande vuxenutbildning på gymnasial nivå. Kommunstyrelsen har tillsammans med arbetsmarknadsnämnden utrett hur utbildningsplatserna bör finansieras utifrån den nya lagstiftningen. Syftet har varit att ge goda planeringsförutsättningar trots osäkerhet i antalet studenter. En ny finansieringsmodell har beslutats om i samband med budget 2018.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen arbetar kontinuerligt med effektiviseringar och förbättringar för att uppnå en god ekonomisk hushållning som säkrar en långsiktig balans i ekonomin. Som ett led i detta har ett koncerngemensamt ekonomisystem, inklusive koncernrapporteringsystem, upphandlats och införts på samtliga förvaltningar och bolag. Uppdraget är klart och avslutat.

Vidare har översynen av stadens övergripande uppföljningsdokument fortsatt under 2017. En viktig del är arbetet med ett gemensamt budget- och prognosverktyg för samtliga stadens nämnder. Förstudien och utredningen har påvisat att verktyget finns inom ramen för ekonomisystemsavtalet och kommer att införas under de kommande åren.

Stadens upphandlings- och inköpsorganisation ska utvecklas och förstärkas för att nå ökad måluppfyllelse avseende kvalitet och totalkostnad för inköp av varor, tjänster och entreprenader samt att stärka stadens attraktionskraft som avtalspartner. Ett flertal projekt pågår inom detta område.

Arbetet med att påverka europeisk lagstiftning med inverkan på staden samt att erhålla EU-medel för strategiska projekt har fortsatt att utvecklas. Staden har definierade målgrupper och mål för sin internationella kommunikation samt en tydlig roll- och ansvarsfördelning för ändamålet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall i män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden på kort sikt						30 %	2017
 Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden på lång sikt						34 %	2017
 Nämndens budgetföljksamhet efter resultatöverföringar	93,01 %			93,72 %	100 %	100 %	VB 2017
 Nämndens budgetfölj	93 %			93,7 %	100 %	100 %	VB 2017

jsamhet före resultatö verföring ar						
  Nämnde ns prognoss äkerhet T2	0 %	0 %	+/- 1 %	+/- 1 %		2017
  Stadens ekonomi ska resultat (lägst)					0,1 mnkr	VB 2017
  Stadens kapitalko stnader per nettodrift skostnad er (max)					7 %	2017
  Stadens nettodrift skostnad er per skatteint äker (max)					100 %	2017
  Stadens soliditet inkl. pensions åtagand en på kort sikt					30 %	2017
  Stadens soliditet inkl. pensions åtagand en på lång sikt					34 %	2017

Nämndmål:

Kontorets medarbetare samt rotlar och partikanslier har ett effektivt stöd för dokument- och ärendehantering

 Uppfylls helt

Analys

Stadsledningskontoret ansvarar för den formella granskningen av ärenden till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.

Under året har dialog om roller och ansvar samt gemensamma arbetssätt i samband med införandet av eDok pågått. Arbetet har resulterat i att stadsledningskontoret nu är klart för att införa eDok i slutet av januari 2018.

Nämndmål:

Staden samverkar aktivt med sin omvärld i syfte att utveckla den egna verksamheten och stärka Stockholms position

Uppfylls helt

Analys

Stockholm ska fortsätta att vara ett internationellt föredöme inom klimatområdet och stadens internationella arbete ska stärkas. Utöver positioneringen leder det internationella samarbetet till att staden kan inspireras av andra städers lösningar. Stadsledningskontoret utgör stadens kontaktyta för regionalt, nationellt och internationellt hållbarhetsarbete.

Under året har stadsledningskontoret bland annat medverkat i ett stort internationellt klimatevenemang i Melbourne, Australien. Vid EUROCITIES årsmöte i Ljubljana i november 2017 fick Stockholms stad fortsatt förtroende att vara organisationens vice ordförande under 2018-2019.

Staden har varit särskilt aktiv i processen som ska leda fram till förändringar i EUs lagstiftning om förnybar energi, energieffektivitet och byggnaders energiprestanda.

Vidare har det skett samverkan med landets storstadsregioner på olika nivåer med syfte att lära av varandra.

Nämndmål:

Stadens investeringsprojekt styrs med fokus på driftskostnader och investeringsutgifter i syfte att få en hållbar balans mellan lönsamma och icke lönsamma projekt

Uppfylls helt

Analys

En växande stad ställer krav på ökade investeringar kommande år. Då stadens finansiella resurser är begränsade krävs ett särskilt fokus på kostnadseffektivitet och god ekonomisk hushållning i samtliga investeringsprojekt.

Kommunstyrelsen driver på och samordnar arbetet med att utveckla investeringsplaneringen utifrån kommunfullmäktiges mål och i enlighet med investeringsstrategin. Genomförda aktiviteter är bland annat utveckling av kommunkoncernens gemensamma metodik för Samordning och Prioritering av Investeringsprojekt i Stockholms stad, SPIS, i samspel med berörda förvaltningar och bolag, samt genomförande av utbildningsinsatser i stadens Systemstöd för Stora InvesteringsProjekt, SSIP, som är en gemensam projektstyrningsmetod.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	För att säkerställa att lokalförsörjningen bedrivs kostnadseffektivt behöver staden fastställa nyckeltalsmål (riktvärden).	2017-01-01	2017-12-31	
 	Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB och SISAB revidera ramavtalet med SISAB med inriktning att skapa	2017-01-01	2017-12-31	

	ökade incitament att bygga rationellt och kostnadseffektivt i samband med ny-, om- och tillbyggnader		
 	Kommunstyrelsen ska ta fram och säkerställa metoder för genomförandet av investeringsstrategin	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Stadens verksamheter har goda förutsättningar för att nå effektivitet och kvalitet.

 Uppfylls helt

Analys

Stadens verksamheter styrs effektivt med fokus på resultat och de arbetar för ständiga verksamhetsförbättringar bland annat genom nya, smartare tekniska lösningar och förbättrade styr- och arbetsformer. Genom en mer sammanhållen, effektiv och standardiserad process för budget, redovisning, prognos och uppföljning får staden en högre kvalitet och mindre sårbarhet i budgetprocessen.

Det nya koncerngemensamma ekonomisystemet innebär ett minskat manuellt arbete och ökad säkerhet och effektivitet. I samarbete med nämnderna utvecklas prognosarbetet för att öka möjligheterna att vidta åtgärder i tid.

I samarbete med stadens förvaltningar har utvecklingsarbete om ett förbättrat beslutsstöd pågått. Målet är att uppnå en effektiv och mer transparent uppföljning av ekonomi och verksamhet som kan ligga till grund för välgrundade beslut på olika nivåer i staden.

Projektet om idéslussar har startat och ska säkra att det finns en tydlig koppling till det ordinarie kvalitetsarbetet för att uppnå en hållbar utveckling för stadens verksamheter. Innovationsstrategin ska realiseras genom utvecklingen av idéslussar.

Projektförbättringar har pågått under året med att kvalitetssäkra tjänsteutlåtanden utifrån styrmodellen för investeringsprojekt, SSIP. För att förbättra styrning och uppföljning av investeringsprojektet har ett integrationsprojekt mellan SSIP och Agresso pågått under året och är satt i produktion.

Under hösten har utbildningar i planering och styrning av investeringar genomförts. Ett 80-tal projektledare, enhetschefer och avdelningschefer har gått utbildningen.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Fortsätta moderniseringen av det så kallade paraplysystemet.	2017-01-01	2017-12-31	
  	Kommunstyrelsen ska utreda en stadsgemensam hyresförhandlingsfunktion med målsättningen att samtliga hyresförhandlingar som staden genomför med externa fastighetsägare avseende lokaler och blockuthyrningsavtal initialt ska stämmas av med hyresförhandlingsfunktionen innan de inleds	2017-01-01	2017-12-31	

✓ 	Utvecklingsarbetet för förbättrat projektarbete ska fortsätta i syfte att öka stadens möjligheter att styra, samordna och följa upp samt ge konkreta metoder för ökad effektivitet i såväl investeringsprojekt som driftprojekt	2017-01-01	2017-12-31
---	---	------------	------------

Nämndmål:

Stadens verksamheter styrs och följs upp för att säkra en långsiktig balans i ekonomin.

 Uppfylls helt

Analys

God ekonomisk hushållning och långsiktig balans förutsätter en samordnad och tydlig styrning och uppföljning samt goda beslutsunderlag. Kommunstyrelsen bedömer stadens ekonomiska utveckling på medellång och lång sikt samt bevakar och utreder frågor som är strategiska och av betydande ekonomisk vikt för staden.

Under året har upphandlingen och införandet av bankavtal och kontanthanteringstjänster slutförts och finansiella modeller och den finansiella kommunikationen har förbättrats.

Större projekt som involverar flera nämnder och bolagsstyrelser ska ledas av styrgrupper med uppgiften att prioritera projekten utifrån ett stadsövergripande perspektiv. Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder och bolagsstyrelser se till att det finns styrgrupper och lämpliga forum för att möjliggöra sådana avvägningar och prioriteringar i enlighet med kommunfullmäktiges övergripande målsättningar.

Kommunstyrelsen ansvarar för underhåll och uppdateringar av resursfördelningsmodeller inom välfärdsområdet. Under året har relevansen av de nuvarande variabler som ingår i resursfördelningsmodellen för äldreomsorg kvalitetssäkrats. Inga förändringar av resursfördelningsmodellen föreslås utifrån analysen då befintliga variabler bedöms vara robusta som grund för fördelning av resurser.

Kommunstyrelsen har under året utrett faktiska kostnader för våld i nära relationer samt förutsättningar för ett eget anslag för detta område.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Genomföra en förstudie angående ett gemensamt budgetverktyg för samtliga stadens nämnder	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Kommunstyrelsen ska ta fram en framtidsutredning som tar upp centrala framtidsfrågor som rör stadens och samhällets utveckling och ekonomi i ett längre perspektiv.	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder och bolag utveckla styrningen av stora stadsövergripande projekt	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Kommunstyrelsen ska uppdatera beräkningsgrunderna för det socioekonomiska inslagen i fördelningsnycklarna för	2017-01-01	2017-12-31	

	verksamhetsområdet äldreomsorg. Likaså ska kommunstyrelsen utreda och föreslå andra ändringar som kan behövas för att anslaget bättre ska svara mot behoven som finns i de olika stadsdelsnämnderna		
 	Kommunstyrelsen ska utarbeta stadsövergripande modeller för benchmark och resultatbaserad styrning	2017-01-01	2017-12-31
 	Kommunstyrelsen ska, i samråd med socialnämnden, kartlägga nuvarande kostnader avseende arbete mot våld i nära relationer i stadsdelsnämnderna och utifrån denna kartläggning utreda förutsättningarna för att införa ett anslag för arbetet mot våld i nära relationer	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Stockholm är en smart och uppkopplad stad som tar vara på digitaliseringens möjligheter till effektiviseringar.

 Uppfylls helt

Analys

Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad syftar till att stimulera, vägleda och samordna insatser för att genom digitalisering bidra till stadens vision. En smart stad är en stad som utnyttjar digitaliseringens möjligheter för att göra livet enklare och bättre för invånare, företagare och besökare.

Införandet av Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad har pågått under året. Den ska bidra till visionen om Stockholm som världens smartaste stad.

En lösning för publikt wifi för allmänheten i lokaler där staden bedriver verksamhet togs fram under 2016 och arbetet med att utöka spridningen av detta nät har påbörjats under året.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Kommunstyrelsen ska arbeta för att ansluta samtliga stadsgemensamma system som förvaltas av stadsledningskontoret till e-arkivet	2017-01-01	2017-12-31	
 	Kommunstyrelsen ska fortsatt driva på arbetet med öppna nät genom att göra försök med publikt wifi såväl i stadens egna lokaler som på gator och torg	2017-01-01	2017-12-31	
 	Lägga fast en organisation för genomförande och finansiering av strategin Stockholm som en smart och uppkopplad stad	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen har stöttat nämnders och bolagsstyrelserns arbete att nå såväl stadens som de nationella jämställdhetspolitiska målen och därmed kvalitetsutvecklat stadens egen verksamhet. Dessutom har kommunstyrelsen bistått i arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla led av beslutsfattande, planering och utförande av stadens verksamheter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall i män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	35,71 %				100 %	100 %	VB 2017
Analys Årets utfall beror till viss del på att en stor andel av de beslutsunderlag som legat till grund för de beslut som kommunstyrelsen har fattat under perioden utarbetades av kontoret under 2016. Kontoret har under året sett en stadig ökning av antalet tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys.							

Nämndmål:

Stadens verksamheter har förutsättningar för att arbeta med jämställdhetsintegrering och riktade åtgärder som ökar jämställdheten

Uppfylls helt

Analys

Programmet för ett jämställt Stockholm är antaget under året och ska fungera som en övergripande vägledning när nämnder och bolagsstyrelser planerar sitt arbete för att bättre nå visionen om Ett Stockholm för alla med fokus på jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Kommunstyrelsen är processägare av stadens gemensamma budgetprocess och under året har arbetet med att utveckla budgetprocessen med fokus på jämställdhetsanalyser fortsatt. Det stadsövergripande jämställdhetsnätverket leds av stadsledningskontoret och har bidragit till kunskapsutveckling, samverkan och erfarenhetsspridning av arbete med jämställdhet i staden.

Tillsammans med civilsamhället har en underlagsrapport till utredningen av förutsättningarna för makt och inflytande för flickor och kvinnor i ytterstaden sammanställts.

Skolans personal har erbjudits utbildning kring hedersrelaterat våld och förtryck där ett särskilt fokus har varit det förebyggande arbetet så att personal på ett bättre sätt kan upptäcka, bemöta och motverka hedersrelaterat våld och förtryck.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Kommunstyrelsen ska i samarbete med civilsamhället utreda förutsättningarna för makt och inflytande för flickor och kvinnor i ytterstaden	2017-01-01	2017-12-31	
 	Nämnden ska etablera rutiner för jämställdhetsanalyser i enlighet med programmet för ett jämställt Stockholm	2017-01-01	2017-12-31	
 	Utbildningsnämnden ska, i samarbete med kommunstyrelsen, genomföra en kunskapsatsning till skolans personal och elever kring hedersrelaterat våld och förtryck.	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen arbetar för att säkerställa att Stockholms stad agerar som en arbetsgivare och har systematiskt arbetat med att ge förvaltningarna stöd i arbetet med kompetensförsörjning, ledarförsörjning, arbetsmiljöarbete och goda arbetsvillkor.

Under året har en stadsövergripande digital introduktion för nya medarbetare lanserats. Chefsseminarier har genomförts för att stödja förverkligandet av personalpolicyn och stöd för chefer att tillsammans med sina medarbetare arbeta utifrån personalpolicyn finns. Nämndernas ansökningar om kompetensutvecklingsmedel har hanterats fortlöpande.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2016	Års mål	KF:s årsmål	Period
 	Aktivt Medskapandeindex	80				85	83	2017
 	Index Bra arbetsgivare	87				87	83	2017
 	Index Psykosocial	80				80	fastställt 2017	2017

arbetsmilj ö									
		Sjukfrånvaro	2,5 %	1,5 %	3 %	2,1 %	3 %	tas fram av nämnden	VB 2017
		Sjukfrånvaro dag 1-14	0,9 %	0,7 %	1 %		1 %	tas fram av nämnden	VB 2017

Nämndmål:

Stadens kompetensförsörjning säkerställs genom ett strategiskt arbete

 Uppfylls helt

Analys

Stadsledningskontoret arbetar systematiskt med att ge förvaltningarna stöd i arbetet med kompetensförsörjning, ledarförsörjning, arbetsmiljöarbete och goda arbetsvillkor. Kontoret bidrar till att stadens chefsförsörjning är god och leder arbetet med att säkerställa goda arbetsvillkor.

En personalbehovsprognos för 2017-2026 har tagits fram och lanseringen av kompetensförsörjningsprocessen är genomförd och finns tillgänglig på intranätet. Kommunstyrelsen har stöttat förvaltningarna i arbetet att ta fram kompetensförsörjningsplaner på 3-5 års sikt.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Kommunstyrelsen, socialnämnden och äldrenämnden ska utveckla samarbetet med de universitet och högskolor i regionen som utbildar socionomer i syfte att stärka kopplingen mellan verksamhet, praktik, utbildning och forskning.	2017-01-01	2017-12-31	
	 Nämnden ska ta fram kompetensförsörjningsplaner på 3-5 års sikt med aktiviteter för innevarande år. Kommunstyrelsen ska utifrån nämndernas underlag tillsammans med berörda nämnder ta fram en strategi för den framtida kompetensförsörjningen i staden, med särskilt fokus på välfärdssyrken.	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Stadens medarbetare har förutsättningar att fatta rättssäkra beslut

 Uppfylls helt

Analys

Stadsledningskontoret har tillhandahållit juridiskt stöd i de i staden förekommande rättsområdena och hållit utbildning i bland annat kommunalrätt, offentlighet och sekretess, arbetsrätt och socialrätt. Samtliga förvaltningar och bolag har inbjudits till utbildning i dataskyddsförordningen.

Nämndmål:

Stadens medarbetare har förutsättningar till verksamhetsutveckling med trygga arbetsvillkor, kompetensutveckling och en god hälsosam arbetsmiljö

Uppfylls helt

Analys

Stadsledningskontoret följer centrala HR-processer, till exempel i arbetet med kompetensbaserad rekrytering och det systematiska arbetsmiljöarbetet.

I arbetet med att modernisera system för schema och bemanning, skapa trygga anställningar och heltid som norm har kontoret tillsammans med äldreförvaltningen utrett förutsättningar för att erbjuda stöd och utbildning till stadsdelsförvaltningarna.

I samarbete med stadens ekonomichefer har ett långsiktigt kompetensutvecklingsprogram för ekonomer och controllers utarbetats. Programmet ska förstärka och fördjupa kunskapen kring verksamhetsstyrning och fokuserar på ekonomen som coach och ledare samt metoder för analys och kommunikation.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Kommunstyrelsen ska tillsammans med äldrenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna erbjuda stöd och utbildning till stadsdelsnämnderna i arbetet med att skapa trygga anställningar, bra arbetsscheman och heltid som norm.	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Stadens medarbetare jobbar smartare med hjälp av moderna digitala verktyg

Uppfylls helt

Analys

Arbetet i staden underlättas och arbetssätt effektiviseras med hjälp av digitala verktyg så att tid frigörs för att kunna fokusera på måluppfyllelse för verksamheter. Stadens nya koncerngemensamma ekonomisystem, elektronisk handel, mobil app för att attestera fakturor och rekvisitioner samt digitala samarbetsytor, Outlook, Skypemöten med mera är moderna verktyg som bidrar till att stadens medarbetare kan jobba smartare.

Projekt "Självskattning av digital mognad" för medarbetare inom stadens verksamheter har fortsatt under året genom att förbereda och förankra processer och arbetssätt.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Påbörja projektet med självskattning av it-mognad för medarbetare inom stadens verksamheter, exklusive pedagogik	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Arbetet med att motverka diskriminering är en viktig del av stadens arbete för att leva upp till mänskliga rättigheter. Dessutom har arbetet med att synliggöra och motverka diskriminering inom stadens egna verksamheter fortsatt under året och en rad kunskaphöjande insatser har lanserats, exempelvis stadens diplomutbildning för ett hbtq-kompetent och normmedvetet bemötande samt en webbutbildning om diskrimineringsfrågor.

Nämndmål:

Stadens verksamheter har kunskap om mänskliga rättigheter och dess betydelse för arbetet att förebygga diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Stadsledningskontoret arbetar för att de mänskliga rättigheterna säkerställs inom stadens egna verksamheter. Genom information och utbildningsinsatser stärker kontoret medarbetarnas kompetens och bidrar till långsiktig kvalitetsutveckling. Kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter följer upp och ger råd i stadens arbete för mänskliga rättigheter såsom utvecklandet av ett jämställt, normkritiskt, antirasistiskt, icke-diskriminerade och tillgängligt arbetssätt.

Stadens program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck har antagits. En diplomutbildning för ett hbtq-kompetent och normmedvetet bemötande har lanserats. Utbildningen, som ska stödja verksamheterna att erbjuda stockholmarna jämlik service, har beställts till 760 medarbetare under året. Stadsledningskontoret har utarbetat en vägledning för stadens verksamheter att ge ett bättre bemötande utifrån hbtq-personers förutsättningar.

Staden är medlem i *European Coalition of Cities against Racism* (ECCAR) och kontoret har därför genomfört ett flertal aktiviteter för att synliggöra och motverka rasism, exempelvis genom en rapport utifrån stadens medborgar- och brukarundersökning om stockholmarnas upplevelser av diskriminering. Tillsammans med kulturförvaltningen har kontoret tagit fram en stadsövergripande webbutbildning om skyddet mot diskriminering samt stöttat utbildningsförvaltningen att utveckla arbetet med att motarbeta rasism och extremism i skolan.

Kommunstyrelsen har fortsatt att stärka de nationella minoriteternas rättigheter och arbete har pågått för att ta fram ett förslag på en stadsövergripande strategi för romsk inkludering. Stadens möjligheter att ingå i förvaltningsområde för samiska och meänkieli har fortsatt att utredas. Genom att stödja uppstarten av ett Sverigefinskt aktivitets- och kulturcentrum stöds och främjas det finska språket och den sverigefinska kulturen.

Kommunstyrelsen har stöttat utbildningsnämnden att driva ett våldspreventivt arbete. Under året genomfördes en satsning för att höja kompetensen bland stadens medarbetare som arbetar med förebyggande insatser för unga. Arbetet sker i nära samarbete med organisationen MÄN.

Organisering är fortsatt viktigt för att säkerställa ungas mänskliga rättigheter. Under året har studiecirkelsatsningen Ortens organisatörer – studiecirklar om feminism och

antirasism, avslutats där cirka 100 unga stockholmare har deltagit. Sommarjobsprojektet Rättighetsjakten har genomförts med målsättningen att öka kunskapen om rasism och antiziganism ur ett historiskt och nutida perspektiv.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ 	Kommunstyrelsen ska erbjuda nämnder och bolagsstyrelser stadens egna diplomutbildning om hbtq och normkritiskt bemötande	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Kommunstyrelsen ska i samråd med den romska minoriteten och berörda nämnder, såsom socialnämnden, utbildningsnämnden, kulturnämnden, arbetsmarknadsnämnden och en del stadsdelsnämnder, ta fram en strategi för romsk inkludering i Stockholms stad	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Kommunstyrelsen ska ta fram riktlinjer för stadens arbete med nationella minoriteter	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Stadsdelsnämnderna ska utbilda och säkerställa kompetens om rasism och diskriminering hos chefer och personal som möter invånare. Kommunstyrelsen ska bistå i detta arbete med utgångspunkt i ECCARS tiopunktsprogram	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Utbildningsnämnden ska, i samarbete med kommunstyrelsen, driva ett våldspreventivt arbete i skolan, till exempel utifrån utbildningsprogrammet Mentors in Violence Prevention (MVP)	2017-01-01	2017-12-31	
✓ 	Utbildningsnämnden ska, i samarbete med kommunstyrelsen, utveckla arbetet med att motarbeta rasism och extremism i skolan genom exempelvis ett lärarnätverk. Arbetet utgår från stadens arbete med ECCARs tiopunktsprogram.	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

 Uppfylls helt

Analys

Barns rättigheter ska vara centrala för alla politikområden. Barnombudsmannen stödjer stadens verksamheter med att stärka barnrättsperspektivet. Verksamheterna ska lyssna på och ta till vara barns erfarenheter.

Under året har barnombudsmannen lämnat sin första rapport till fullmäktige om stadens arbete med barns rättigheter.

Nämndmål:

Stadens verksamheter har kunskap om strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad

 Uppfylls helt

Analys

Ett program för barnets rättigheter och inflytande antogs av fullmäktige i december. I barnombudsmannens uppdrag ingår bland annat att i samråd med förskolan säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter samt tillsammans med socialnämnden samarbeta i frågor som rör barns delaktighet och inflytande.

Stadsledningskontoret har arbetat med att ta fram rutiner för barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor samt rutiner för barns delaktighet och inflytande.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Nämnden ska etablera rutiner för arbetet med barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad (4.4)	2017-01-01	2017-12-31	
	 Nämnden ska etablera rutiner för arbetet med barns delaktighet och inflytande i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad (4.4)	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Analys

För att förebygga våld i nära relationer, sexuellt våld och hatbrott ska staden förstärka sina insatser mot diskriminering samt kompetenshöjning i genus, normkritik och antirasism. Förslag till förstärkningar inom området våld i nära relationer har arbetats in i budget 2018.

Nämndmål:

Stadens verksamheter har kunskap om genus och normkritik samt förutsättning att förebygga våld i nära relationer, sexuellt våld och hatbrott

 Uppfylls helt

Analys

Programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck som ska gälla 2017-2020 utgör en tydlig strategi för arbetet med att förebygga våld och ge stöd och skydd när det ändå uppstår.

Kommunstyrelsen har under året stöttat utbildningsnämnden att bedriva ett preventivt arbete kring våld, rasism och diskriminering samt hedersrelaterat våld och förtryck.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Analys

Stockholm ska vara en tillgänglig stad där alla, oavsett funktionsförmåga, ska kunna vara fullt delaktiga. Under kommunstyrelsen finns en funktionshindersombudsman som är en resurs för stadens nämnder och bolagsstyrelser samt bevakar stadens verksamheter.

Frågor om tillgänglighet och rätten till full delaktighet för personer med funktionsnedsättning är ett ansvar för alla nämnder och bolagsstyrelser. I arbetet följs programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning som under året har reviderats.

Arbetet med att införa stadens kommunikationsprogram har påbörjats. Utvecklingsarbetet av Stockholm webb pågår och hänsyn behöver tas till den komplexitet som dagens digitaliserade samhälle innebär. Den tekniska plattformen är på plats och arbetet med välstrukturerat innehåll ska ta vid. Ett 50-tal kommunikatörer har utbildats i normkritik och inkluderande kommunikation. Samordning av kommunikationen har ökat för att förenkla för stadens olika målgrupper, bland annat genom arbete kring stadens närvaro i sociala medier.

Nämndmål:

Stadens kommunikation och digitala tjänster är målgruppsanpassade och lättillgängliga

 Uppfylls helt

Analys

Digitaliseringen av Stockholm stad uppnås genom ett arbete som förändrar beteenden och arbetssätt med hjälp av ny teknik och den syftar till att effektivisera verksamheter i takt med en föränderlig omvärld. Kommunikationen med invånare och besökare ska vara enkel och kontakten med staden ska vara samlad.

Kännedomen om stadens vision Ett Stockholm för alla har ökat genom att den har kommunicerats på flera sätt genom sociala medier, annonser och seminarier och möten.

Arbetet med det nya webbkonceptet har fortskridit och utveckling av den första betaversionen av nya stockholm.se har påbörjats. Dessutom har en kartläggning av alla förvaltningars och bolags konton i sociala medier genomförts för att ligga till grund för en gemensam utveckling och samordning inom staden.

Arbete med ett förslag till digitaliseringsprogram för Stockholms stad och dess bolag har pågått under perioden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Ta fram en ny plattform för Stockholm webb.	2017-01-01	2017-12-31	
  Ta fram och förbereda implementeringen av nytt digitaliseringsprogram för Stockholms stad	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Stöd och service för personer med funktionsnedsättning håller en hög kvalitet och stadens verksamheter följer programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

 Uppfylls helt

Analys

Gott stöd och god service till personer med funktionsnedsättningar präglas av en hög kvalitet i utförandet där brukarna känner trygghet och har ett inflytande över de insatser som ges. Under året har ett flertal utredningar genomförts inom området.

Stadsledningskontoret har i samverkan med förvaltningar, bolag, funktionshindersrådet och funktionshindersorganisationer reviderat programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Förslaget till nytt mål och ny inriktning för den nationella funktionshinderspolitiken har legat till grund för arbetet. Funktionshindersombudsmannen har medverkat i utbildningar hos bland annat socialförvaltningen och idrottsförvaltningen.

Funktionshindersombudsmannen har arbetat med en lägesrapport om stadens arbete med tillgänglighet och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och socialnämnden utreda förutsättningar för äldre med beslut om LSS-boende att få äldreomsorg	2017-01-01	2017-12-31	
  Kommunstyrelsen ska utreda organisation och konsekvenser av en centralisering av såväl handläggning som finansieringen av kommunala bostadstillägget för personer med LSS-beslut (KBH)	2017-01-01	2017-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda i vilken form hälso- och sjukvården inom LSS ska bedrivas i staden efter att projektiden går ut	2017-01-01	2017-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen se över samtliga individuella avtal avseende 9§9 LSS	2017-01-01	2017-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utvärdera införandet av korttidstillsyn enligt LSS inom valfrihetssystemet	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

 Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen har under perioden fortsatt att stödja och följa upp nämndernas arbete med lokala utvecklingsprogram där ett särskilt fokus har legat på stöd till sju prioriterade stadsdelsnämnder samt relevanta facknämnder och bolag som samverkar med dessa.

Exempel på områden med särskild samordning har varit arbetsmarknadsnämndens stöd i sysselsättningsfrågor samt trafiknämndens insatser utifrån de lokala utvecklingsprogrammen kring trygghet i den offentliga miljön.

Tydlighet kring när och hur man som invånare kan delta i påverkansarbete eller ta till sig information har förbättrats. Fler platser för att ta del av information erbjuds – både digitalt och i fysiska rum. Intresset för att besöka Stockholmsrummet är fortsatt stort och både rummet och verksamheten har utvecklats under året.

Nämndmål:

Stadens verksamheter arbetar samordnat med medborgardialog och bidrar till att stärka alla stockholmares inflytande

Uppfylls helt

Analys

Kommunstyrelsen bidrar till kunskap om och arbetssätt kring delaktighet och inflytande, bland annat genom seminarium och konferenser på temat där exempelvis erfarenheter av medborgarbudget som verktyg lyfts fram.

Under året har seminarier och hearings anordnats för att skapa förutsättningar för en meningsfull lokal demokrati och utöka kontakterna med fler invånare. Ett exempel är en hearing med organisationer och individer som arbetar med och för unga tjejers villkor i staden för att därigenom stärka unga tjejers inflytande och möjligheter till organisering.

Planering för utveckling av Stockholmsrummet har pågått under hösten för att kunna visa ännu fler projekt. Bostadsförmedlingen får en fast informationsplats och Stockholm konst tas in i rummet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska ta fram en strategi för att öka tillgången till möteslokaler för civilsamhället	2017-01-01	2017-06-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Uppfylls helt

Analys

I program för upphandling och inköp uttrycks målen för staden att använda upphandling som ett medel för att driva samhällsutvecklingen i hållbar riktning. Tillhörande tillämpningsanvisningar anger hur nämnder och bolagsstyrelser ska arbeta för att nå målen. En ny lagstiftning om offentlig upphandling trädde ikraft den 1 januari 2017.

Under året har kommunstyrelsen haft en ledande och stödjande roll vid införandet av upphandlingsprogrammet och den nya lagstiftningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %				100 %	80%	2017

Nämndmål:

Stadens upphandlingar bidrar till ekologisk och social hållbarhet

 Uppfylls helt

Analys

För att bidra till målet om ekologisk och social hållbarhet i stadens upphandlingar har arbetet under året fokuserat på att ge råd och stöd till verksamheter inom området inköp och upphandling. En uppföljning av hur nämnders och bolags upphandlingar bidrar till sysselsättningsfrämjande åtgärder har tagits fram under året.

Under året har riktlinjer för Idéburet Offentligt Partnerskap, IOP arbetats fram och beslutats i kommunfullmäktige.

Projekt Vita Jobb-modellen har tagit fram särskilda arbetsrättsliga villkor inom tjänsteområdena bygg, taxi och hemtjänst.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden följa upp hur nämnders och bolags upphandlingar bidrar till sysselsättningsskapande åtgärder för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden i enlighet med stadens upphandlingsprogram. (4.8)	2017-01-01	2017-12-31	
  Kommunstyrelsen ska ta fram stadsövergripande riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap. (4.8)	2017-01-01	2017-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Stadsledningskontorets utfall för 2017 uppgår till ett nettoöverskott på 100,1 miljoner kronor. Överskottet beror till största delen på ett balanserat överskott inom den politiska organisationen, återhållsamhet samt vakanta tjänster under året. Kostnader för några av kontorets stora projekt inom it och e-handel har belastat driftbudgeten istället för att regleras mot eget kapital.

Stadsledningskon toret mnkr	Justerad budget 2017	Bokfört 171231	Avvikelse
SLK			
Kostnader	685,7	728,2	-42,5
Intäkter	-99,0	-219,2	120,2
Netto	586,7	508,9	77,8
Stadsövergripande			
Kostnader	44,2	30,7	13,5
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Netto	44,2	30,7	13,5
Centrala och gemensamma IT-lösningar			
Kostnader	402,9	425,6	-22,7
Intäkter	-402,9	-425,6	22,7
Netto	0,0	0,0	0,0
Politisk organisation			
Kostnader	184,8	113,6	71,2
Intäkter	0,0	-2,1	2,1
Netto	184,8	111,5	73,2
Bidrag			
Kostnader	612,0	603,5	8,6
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Netto	612,0	603,5	8,6
Kompetensutvecklingsmedel			
Kostnader	0,0	13,4	-13,4
Intäkter	0,0	-13,4	13,4
Netto	0,0	0,0	0,0
Sociala investeringar			
Kostnader	0,0	10,6	-10,6
Intäkter	0,0	-10,6	10,6
Netto	0,0	0,0	0,0
e-Tjänster			
Kostnader	0,0	8,9	-8,9
Intäkter	0,0	-8,9	8,9

Netto	0,0	0,0	0,0
Digital Förnyelse			
Kostnader	0,0	52,2	-52,2
Intäkter	0,0	-52,2	52,2
Netto	0,0	0,0	0,0
GSIT 2.0			
Kostnader	0,0	38,2	-38,2
Intäkter	0,0	-38,2	38,2
Netto	0,0	0,0	0,0
Skolplattformen			
Kostnader	19,0	95,2	-76,2
Intäkter	-19,0	-22,0	3,0
Netto	0,0	73,2	-73,2
Avskrivningar och internränta			
Kostnader	1,6	1,4	0,2
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Netto	1,6	1,4	0,2
Summa drift			
Summa kostnader	1 950,2	2 121,3	-171,1
Summa intäkter	-520,8	-792,1	271,2
Summa netto	1 429,3	1 329,2	100,1
Investeringar			
Kostnader	2,0	0,5	1,5
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Netto	2,0	0,5	1,5
Totalt netto inkl investeringar	1 431,3	1 329,7	101,6

Resultatenheter

Stadsledningskontorets resultatenhet för it-prislistan, avseende gemensamma och centrala it-kostnader, redovisar ett nollresultat 2017. Resultatenheten är nyinrättad 2017 och har inget ackumulerat resultat från tidigare år.

Resultatenheten visningsenheten redovisar ett överskott om 22,4 miljoner kronor för året. Visningsenheten har sedan tidigare år ett ackumulerat överskott på 2,2 miljoner kronor, vilket motsvarar 10 procent av enhetens budget. Överskottet förs över till 2018.

Investeringar

Kontoret har en investeringsbudget på 2,0 miljoner kronor för 2017. Investeringsbehovet är begränsat och utgörs främst av utrustning i Stadshusets lokaler. Årets investeringar uppgår till 0,5 miljoner kronor.

Stora projekt som inte är investeringar

Projekt SUNE (Stockholms stads Upphandling av Nytt Ekonomisystem)

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut har ett koncerngemensamt ekonomisystem upphandlats och implementerats på stadens förvaltningar och bolag (inkl. dotterbolag). I maj 2017 tog Stadsteatern, SISAB och Stockholm Parkering ekonomisystemet (Agresso M4) i bruk, vilka var bolagen i den sista uttrullningsomgången. I uppdraget ingick även att införa ett nytt koncernrapporteringssystem, vilket för första gången används vid T2 2017.

Projekt SUNE avslutades av styrgruppen den 15 juni 2017, ett drygt halvår innan ursprunglig tidplan. Utfallet för projektet blev ca 20% under den kostnadsbedömning som gjordes i förstudien. Projektets resultat har överlämnats till förvaltnings- och utvecklingsorganisationen på stadsledningskontorets finansavdelning.

GSIT 2.0

Kontorets största projekt inom it-området perioden 2014-2018 är upphandlingen av gemensam it-service (Projekt GSIT 2.0). Projektet syftar till att genomföra centralupphandling samt införa en ny gemensam it-service för stadens förvaltningar och bolag, dvs förnyade upphandlingar av det som idag är HCL:s leverans till staden. Projekt GSIT 2.0 är tillsammans med Skolplattform Stockholm samordnat i ett gemensamt program under stadsledningskontorets ledning.

Under 2016 meddelades tilldelningsbeslut i samtliga fyra upphandlingar som ingår i projektet GSIT 2.0. Två av dessa upphandlingar, tjänsteupphandling för de pedagogiska verksamheterna och upphandling för de administrativa verksamheterna har blivit föremål för överprövning. Efter över ett års överprövning kunde staden i slutet av 2017 teckna avtal i upphandling för de administrativa verksamheterna. Tjänsteupphandling för de pedagogiska verksamheterna befann sig vid utgången 2017 i kammarrätten, i väntan på avgörande.

Projekt Skolplattform Stockholm

Under 2017 har projektet Skolplattform Stockholm levererat samtliga grundläggande administrativa basystem till samtliga skolformer. Detta innebär att förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning använder barn- och elevregister, schema, frånvaro- och närvaro samt elevdokumentation inom ramen för skolplattform.

Alla stora upphandlingar inom IT har överklagats. Det har kostat stora resurser i form av tid och pengar. Stadsledningskontoret har påbörjat och kommer behöva fortsätta en analys av hur upphandlingar inom området ska paketeras framöver alternativt ta tillbaka viss verksamhet i egen regi för att försöka undvika liknande situationer i framtiden.

Sociala investeringar

Kommunstyrelsen utvecklar stadens arbete med sociala investeringar som bidrar till att insatser sätts in i ett tidigt stadium för att minska insatser och kostnader i ett senare skede. Under året har kommunstyrelsen beslutat om medel till stadens första sociala investeringar.

Ombudgeteringar

Kontoret begär ombudgeteringar på totalt 64,8 miljoner kronor, varav 63,2 miljoner kronor motsvarar redovisade överskott för rotlar och partikanslier. Projektet elektroniska blanketter ombudgeterar 1,6 miljoner kronor till 2018.

Analys av balansräkning

Balansräkningens tillgångssida har minskat med -11,4 miljoner kronor, eller -3,6 procent, i jämförelse med årsbokslut 2016. Detta beror till största delen på minskade omsättningstillgångar med -10,5 miljoner kronor och avskrivningar enligt plan netto på anläggningstillgångar med -0,9 miljoner kronor. Bland omsättningstillgångarna har de största förändringarna skett genom att kundfordringarna minskat med -25,5 miljoner kronor medan interimfordringarna (förutbetalda kostnader och upplupna intäkter) har ökat med 14,8 miljoner kronor. Övriga fordringar har endast förändrats marginellt.

Synpunkter och klagomål

Stadsledningskontorets kommunikationsenhet tar kontinuerligt emot invånares och medarbetares frågor och synpunkter via våra digitala kanaler. De flesta tas om hand omgående, det vill säga personen får ett konkret svar på sin fråga eller får veta vem som ansvarar för frågan och dess kontaktuppgifter.

I utvecklingen av stadens webbkoncept används dessa tillsammans med särskilda användarundersökningar för analys av hur struktur och innehåll ska hanteras.

Synpunkter lyfts fram för varje ämne och verksamhet som utvecklas och byggs in som kravställda nyckeltal i webbuppföljningen.